

Газета Тернопільської районної ради

Подільське СЛОВО

№41 (5300) П'ятниця, 12 жовтня 2018 року

16 сторінок

Мрії дітей
втїлено у
РЕАЛЬНІСТЬ 2,8

Тема тижня

День захисника України

З давніх-давен 14 жовтня українці відзначають релігійне свято Покрови Пресвятої Богородиці. За однією з легенд, цього дня військо давніх русичів на чолі з князем Аскольдом взяло в облогу центр православ'я — Константинополь, намагаючись захопити місто. Жителі столиці Візантійської імперії з палкою молитвою звернулися до Богородиці, благаючи про порятунок. Мати Божа, за переказами, з'явилася та вкрила людей своїм покровом (омофором), і вороги вже не могли побачити їх. Як зазначають деякі джерела, вражений київський князь та його дружинники прийняли святе хрещення та стали християнами.

Таким чином, відзначення свята Покрови має дуже глибоку історію в Україні — ще з часів хрещення Русі. Особливе шанування Покрови Богородиці починається з 12 століття, за князя Андрія Боголюбського, який збудував Покровську церкву на річці Нерль біля свого замського замку Боголюбове.

Покрова Пресвятої Богородиці була одним із найголовніших свят козаків, котрі будували багато однойменних храмів та особливо шанували ікони Покрови. **Згідно з переказами та легендами, саме на Покрову запорізькі козаки вирушали зимувати у свої хутори та зимівники.** На Січі залишалася тільки залога із січовиків, які нічого, крім власної зброї, не мали, та козаки, що з різних причин залишалися в своїх куренях. А оскільки в ті

часи основним календарем були церковні празники — то і маємо козацьке свято на Покрову. До речі, з огляду на історичне значення й заслуги козацтва в утвердженні української державності та його вагомий внесок у сучасний процес державотворення, керівництво України визначило саме 14 жовтня для відзначення Дня українського козацтва, що й закріплено Указом Президента України від 07.08.1999 № 966/99.

Крім того, бажаючи наслідувати традиції предків, цей день став культовим і для Української повстанської армії. **Саме на празник Покрови новобранці УПА приймали присягу на вірність українському народові.** Саме цю дату вважають офіційним днем заснування УПА. Таким чином, 14 жовтня ми будемо відзначати 76-ту річницю створення абсолютно унікального, напевне, найбільш відомого у світовій історії підпільного збройного формування, воякам якого доводилося одночасно протистояти двом найсильнішим арміям того часу.

Враховуючи, що ця тема вже більш ніж вичерпно розкрита у медіа, ми не будемо писати про історію, керівників і т.д. Натомість, спробуємо розповісти про цікаві факти, які рідше зустрічаються на шпальтах видань та будуть цікавими нашим читачам.

Продовження на стор. 6.

Шановні краяни!

Ветерани УПА!

Захисники України!

Чи є ще у світі такий волелюбний народ, який так палко прагнув би незалежності, як український? У величне християнське свято Покрови Пресвятої Богородиці ми вшануємо людей, для яких честь, гідність, сила, мужність і відповідальність — не просто слова. 14 жовтня — свято відважних оборонців та визволителів нашої рідної землі на всіх етапах її історії.

Мужність, героїзм, самовідданість українських козаків, воїнів УПА, покоління наших сучасних Героїв — захисників Вітчизни, які зі зброєю в руках боронять нашу землю від сепаратистської навали на сході України, — неоціненні. Їхні подвиги вписані кров'ю в літопис боротьби українців за незалежність і завжди нагадують нам про те, якою ціною дістається свобода, як здобувається право бути вільною, самодостатньою нацією.

Низько схиляємо голови перед подвигами Героїв, щиро сумуємо разом із родинами загиблих, дякуємо волонтерам та представникам громадськості за небайдужість і активну позицію, а всім українцям — за єдність!

Шановні захисники Вітчизни! Дякуємо вам за відданість Україні та її народу! Мирної України нам усім, злагоди й щасливого майбутнього! Хай міцніє і процвітає наша держава, бо ми — непереможні!

Слава Україні! Героям слава!

Олександр ПОХИЛИЙ,
голова
Тернопільської
райдержадміністрації

Андрій ГАЛАЙКО,
голова
Тернопільської
районної ради

Медреформа.
Що нового у
Великогаївській
громаді 4

Про Естонію,
естонців,
Юло Вооглайда
і генералістів 7

Гарбуз
— хіт
сезону 14, 16

**НЕЗЛАМНІ,
БО ПІД ПОКРОВИМ
БОГОРОДИЦІ**

ЗІ СВЯТОМ!
Степан БАРНА

Реклама

Якість, яка не підведе

46027 м. Тернопіль,
вул. С. Будного, 4а
тел/факс: +38 (0352) 25 44 35,
25 37 59

CLAAS

www.lanclaas.com.ua
e-mail: office@lanclaas.com.ua

Запросіть «Подільське слово» у свій дім!

Чому саме «Подільське слово»? Бо тільки тут до вашої уваги свіжі новини та актуальна інформація із життя Тернопільського району і міста, розповіді про людей краю, всеукраїнські та обласні новини, корисні поради лікарів, юристів і психологів, дитяча сторінка, рецепти, спортивні новини, найсвіжіші оголошення, телепрограма, анекдоти.

А це на сторінках нашої газети ви можете привітати рідних і друзів. Маючи при собі квитанцію, яка засвідчує передплату газети на певний період, ви можете безкоштовно подати: приватне оголошення (куплю, продаж, послуги, вважати недійсним), вітання, подяку, співчуття.

Вартість передплати на 1 місяць — 16,49 грн (передплатний індекс 61357)

Добрі справи

Мрії дітей втілено у РЕАЛЬНІСТЬ

8 жовтня вперше на теренах України відкрили соціально-спортивну школу футбольного клубу «Реал Мадрид», в якій займатимуться діти із соціально незахищених родин: хлопчики й дівчатка віком від 6-ти до 16-ти років із ризиком маргінального стану через важкі сімейні обставини, без засобів існування, сироти, напівсироти, діти з багатодітних сімей. Це стало можливим завдяки плідній співпраці фонду «Реал Мадрид Іспанія», ГО «Епіцентр – дітям», Федерації футболу Тернопільської області. Пілотна школа базуватиметься за двома локаціями: на базі загальноосвітньої школи I-III ступенів – правового ліцею №2 та НВК «ЗОШ I-III ст. – ДНЗ села Великі Гаї». Але цим, за словами організаторів, вони обмежуватися не збираються.

Участь у відкритті взяли почесні гості: генеральний менеджер «Реал Мадрид» у Європі Елена Фернандес, посол футбольного клубу, чемпіон світу та чемпіон Європи, переможець Ліги чемпіонів Альваро Арбелоа, з української сторони — міністр закордонних справ Павло Клімкін, голова Тернопільської ОДА Степан Барна, міський голова Тернополя Сергій Надал, віцепрезидент ФФУ Олександр Гергега, віцепрезидент ФФУ, президент АФФУ Олег Собуцький, голова Федерації футболу Тернопільської області Тарас Юрик.

На початковому етапі в школі займатимуться 105 дітей, а в подальшому — 300. «Шукаючи учасників проекту, ми відвідали кожну родину, поспілкувалися з батьками, спробували зрозуміти проблеми, які є в сім'ях. Більшість батьків сприйняли нашу пропозицію з ентузіазмом, розуміючи,

що участь у проекті — це шанс значно покращити життя їхніх дітей», — сказав віцепрезидент ГО «Епіцентр — дітям» Тарас Гергега. Навчання в школі є безкоштовним. Вихованці також будуть забезпечені харчуванням та спортивним інвентарем.

Фонд «Реал Мадрид» — це організація, що запроваджує соціальну діяльність ФК «Реал Мадрид» у всьому світі. Нині працюють 900 соціально-спортивних проектів, спрямованих на виховання, інтеграцію й кооперацію дітей, віком від 5 до 17-ти років, які перебувають у складних соціально-економічних умовах.

Виховна методологія фонду «Реал Мадрид» базується на філософії «За РЕАЛЬНЕ виховання: цінності та спорт».

Проект започаткується підтримкою Тернопільського національного медичного університету, Тернопільського національного

педагогічного університету, організації «Червоний Хрест», обласної міста Тернопіль і спеціальною допомогою Федерації футболу України, Тернопільської обласної державної адміністрації та Великогаївської громади.

Урочисте відкриття школи завершилося унікальним спортивним матчем. На стадіоні у Великих Гаїх діти зіграли матч дружби разом із відомими українськими футболістами, нині — ветеранами: Едуардом Цижмєй-струком, В'ячеславом Свідерським, а також ветеранами ФК «Реал Мадрид» Едвіном Конго та Луїсом Кабрерою. Також на святі були присутні знамениті футболісти і тренери Анастасій Дем'яненко та Мирон Маркевич. Перший почесний удар по м'ячу зробив Альваро Арбелоа.

Продовження на стор. 8

Офіційне | Сесія

20-та сесія Тернопільської районної ради: куди підуть зекономлені гроші?

10 жовтня відбулася позачергова двадцята сесія районної ради сьомого скликання під керівництвом голови районної ради Андрія Галайка. В ході засідання було розглянуто чотири питання порядку денного, основним серед яких було «Про внесення змін до районного бюджету на 2018 рік».

Участь у роботі сесії взяли голова районної державної адміністрації Олександр Похилко, депутати районної ради, начальники управлінь, відділів та служб районної державної адміністрації, керівники територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади, представники поліції та інших правоохоронних органів, сільські, селищні голови, працівники виконавчого апарату районної ради.

Насамперед, було вирішено дати згоду на передачу коштів у вигляді міжбюджетних трансфертів (інша субвенція) із уряду до бюджету районного бюджету. Зокрема, з Петриківського сільського бюджету для Петриківської ЗОШ I – II ст. — 20 500 грн, з Плотицького сільського бюджету для Плотицької ЗОШ I-II ст. — 100 000 грн, з Чистилівського сільського бюджету для облаштування мистецько-навчального закладу в приміщенні непрацюючої школи с. Чистилів — 55 000 грн та з Настасівської ЗОШ I-III ст. — 15 000 грн.

Другим питанням порядку денного розглянуто і затверджено проект рішення «Про внесення змін до районного бюджету на 2018 рік». Відтак, районна рада вирішила збільшити обсяг доходів районного бюджету на поточний рік на суму 3 546 200 грн. Зокрема, загальний фонд збільшується на 3 535 300 грн, спеціальний — на 10 900 грн. Водночас збільшився і обсяг видатків районного бюджету на 3 546 200 грн. У тому числі, по головних розпорядниках коштів: районному територіальному медичному об'єднанню передали 3 355 700 грн, відділу освіти

Тернопільської РДА — 63 600 грн, відділу культури Тернопільської РДА — 55 000 тис. грн.

Також здійснений перерозподіл видатків районного бюджету шляхом зменшення видатків загального та спеціального фонду, головним розпорядником яких був відділ освіти Тернопільської РДА, на загальну суму 7 196 770 грн. Ці кошти надані районній раді та її відділам, а також ТРТМО, на поточний та середній обсяг видатків району. Цим же рішенням збільшили й обсяг видатків спеціального фонду за рахунок коштів, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку, на суму 507 740 грн.

Як зазначила під час доповіді начальник фінансового управління Тернопільської РДА Ольга Казимирів, потрібно було також здійснити перерозподіл видатків загального фонду районного бюджету в межах річних асигнувань головних розпорядників бюджетних коштів. А саме, в межах субвенції, яка видається з держбюджету для управління соціального захисту населення, здійснюється внутрішній перерозподіл — зменшується надання допомоги при народженні дитини і збільшується надання тимчасової державної соціальної допомоги непрацюючій особі, яка досягла пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату. За цим же принципом збільшується також надання допомоги особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю державної соціальної допомоги на догляд.

«Це нові види допомоги у 2018 році, прорахувати їх при складанні бюджету на цей рік не було можливим. Однак, оскільки це робиться в межах однієї субвенції, то такий перерозподіл зекономлених коштів дозволяється», — зауважила Ольга Борисівна.

Не секрет, що проблемним залишаються в районі і питання ремонту доріг. Відтак, районна рада дала згоду на передачу коштів у вигляді міжбюджетного трансферту з районного бюджету до бюджету на проведення поточного середнього ремонту автомобільних доріг загального користування місцевого значення на суму 6 500 000 грн. Так, найбільшу суму (4 000 000 грн) мають намір спрямувати на ремонт автодороги С201506 Держдорога М-12 – Забойки – Драганівка. Ще 1 500 000 грн — на автодорогу С201510 Біла — Чистилів – Плотища. І по 500 000 грн районна влада розпорядилася передати на ремонтні роботи на дорогах С201504 Ігровиця – Дубівці – Смиківці та С201507 Велика Березовиця — Буцнів — Хатки — Мишковичі.

«Наразі ми дофінансовуємо ті дороги, на які були надані кошти з Фонду регіонального розвитку. Як бачимо, ремонт доріг зробили частиними, хоч можна було за рахунок спільного фінансування виконати набагато більший обсяг робіт. Втім в обласному управлінні капітального будівництва розіграли тендер лише на отримані державні кошти. Сподіваємося, що тепер, нарешті, закритися питання з фінансуванням, і в роботі найближчим часом за сприятливої погоди звершені, і кошти будуть освоєні в повному обсязі», — наголосив голова Тернопільської районної ради Андрій Галайко.

Останнім питанням порядку денного було вирішено надати матеріальну допомогу з районного бюджету. За словами очільника Тернопільської РДА Олександра Похилого, до нього особисто і до депутатів звертались жителі Тернопільського району, які просили кошти на лікування своїх рідних. Тож, розглянувши заяви громадян, пропозиції постійної комісії з питань соціально-економічного розвитку, фінансів і бюджету та комісії щодо надання одноразової грошової допомоги по 10 000 грн двом жителям сіл Смиківці та Буцнів, які опинилися в скрутній життєвій ситуації та потребують медичного втручання і великих коштів.

Наступна сесія Тернопільської районної ради попередньо запланована вже на 26 жовтня 2018 року. На ній депутати мають намір розглянути низку ключових питань, що стосуються життєдіяльності району.

Лілія ПАТНЮК.

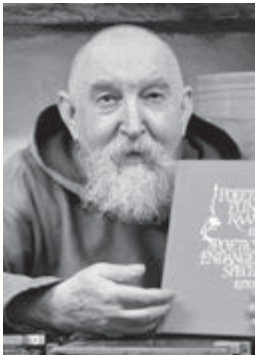
Добрі справи

Добро, що об'єднує світ

«Тернопільщина має неабиякий потенціал, але нам важливо донести до представників іноземного бізнесу, в чому її особливість. Вже невдовзі презентуватимемо потенціал області в Німеччині, в інших країнах. І говоритимемо не абстрактно, а розповідатимемо конкретні історії успіху, пояснимо, чому це вдалося тут іншим і що плануємо робити далі. Хочемо також долучити Тернопільську область до активнішого користування міжнародними бізнес-проектами», — поділився планами на майбутнє міністр закордонних справ України Павло Клімкін під час свого першого офіційного візиту до нашої краю.

Він наголосив, що наша область відома у світі і має безліч переваг для інвесторів, а також має налагоджені унікальні партнерські зв'язки між регіонами, що відкриває нові горизонти для розвитку бізнесу та залучення сюди іноземних інвестицій.

Також, в рамках поїздки на Тернопільщину очільник МЗС України взяв участь у відкритті першої в Україні соціально-спортивної школи (детальніше у матеріалі «Мрії дітей втілено у реальність») та завітав до Великобірківського будинку творчості школяра, де відбулася презентація Міжнародного соціального проекту «Книга Добра». І зустрів цю аж ніяк не випадковою, адже саме з смт Великі Бірки походить один із авторів ідеї міжнародного проекту — український культурний — громадський діяч в Естонії, монах Цистерціанського монастиря в Хюланді (Норвегія) з послухом у Таллінні, керівник Центру української культури в Таллінні Анастасій Лютьок.

«Книга Добра» — це міжнародний соціальний проект, який об'єднав тисячі дітей і дорослих з метою пошуку унікальних історій про добро в усіх його проявах. Діти, які беруть участь у цьому унікальному проекті, не просто чують та говорять про добро, вони вчаться його творити», — зазначив під час зустрічі з педагогічним та учнівським колективом Великобірківського БТШ міністр закордонних справ України.

Він поспілкувався з вихованцями будинку творчості школяра та відзначив якісну роботу їх наставників, які вкладають душу в роботу та душу в роботу з дітьми. Так, учні з початку року беруть активну участь у проекті та мають вагомий здобуток. Зокрема, у «Книзі Добра» розміщені й історії переможців I етапу з Великих Бірок — сестер Валентини та Юлії Гадукевич, Олександра Боєчка, а також ілюстратор Юстини Злонкеярі, яка стала долучається до III етапу проекту, щоб стати послом миру і добра в одну із 50 країн світу, поширюють інформацію про проект,

Міжнародний соціальний проект «Книга Добра» стартував 8 лютого 2017. Його підтримали: Міністерство закордонних справ України, Естонії та Угорщини. Любомира Гузара. Із-поміж 3 тисяч надісланих історій та 40 тисяч ілюстрацій дітей і дорослих з України відібрали 50. «Книгу Добра» писали в Естонії на черпаному папері, виготовленому з бавовни і трав. Таких ексклюзивних книг створили сотню. Надрукували також 10 тисяч копій. 9 грудня 2017 року «Книгу Добра» у Києві презентував Президент України. 8 січня цього року міністр закордонних справ України разом з українськими дітьми подорожували «Книгу Добра» Пані Смирнову Франциску.

Сьогодні учні українських шкіл можуть приєднатися до проекту, ставши його учасниками, — відвідати інші країни як посли «Книги Добра». Інформацію про це можна знайти на сторінці проекту в мережі «Фейсбук». Тож творімо добро разом!

проводячи заходи, які пов'язані із міжнародним соціальним проектом «Книга Добра».

Під час зустрічі у БТШ Почесний Консул Угорщини у Івано-Франківську та Івано-Франківській області, один із організаторів проекту Василь Вишиванюк оголосив, що таку можливість отримають відразу і I і II етапів активних учасників III етапу та переможці I і II етапів з Великих Бірок, а також керівники проекту у позашкільному закладі Ольга Урманець.

Директор Великобірківського БТШ Марія Кульчицька, керівники гуртків, селищний голова, керівники Тернопільського району ознайомили високого гостя з діяльністю позашкільного закладу, розказали про його історію та сучасність та відомо, розказали про його вихованців, уродженців селища. В актовій залі гуртківці радо зустріли міністра та гостей, які його супроводжували.

«Дякуємо всій команді міжнародного соціального проекту «Книга Добра» за високу оцінку діяльності Великобірківського будинку творчості школяра. Мотивація стати послом миру і добра в одну із країн світу стала ще вищою. Отож, ми не зупиняємося і будемо продовжувати втілювати в життя нові ідеї задля поширення добра. Сіймо зерна добра, нехай зацвіють і скрізь!» — наголосила Ольга Урманець.

Лілія РАТНЮК.

Новини | Коротко про актуальне

Президент України Петро Порошенко доручив главі МЗС Павлу Клімкіну та міністру оборони Степану Полтораку завершити переговори з НАТО щодо створення трастового фонду з ефективної експлуатації складів боєприпасів. Його мета — забезпечити ефективну експлуатацію та сучасну охорону об'єктів зберігання боєприпасів.

Кабінет Міністрів України розпорядився спрямувати з резервного фонду державного бюджету на 2018 рік 100 млн грн на подолання наслідків надзвичайної ситуації, що трапилася на території військового складу Міноборони в Ічнянському районі Чернігівської області. Коментуючи ухвалені рішення, Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман зазначив: «Ми наведемо порядок, все відновимо і нікого не залишимо наодинці з проблемою. Так ми працювали в Балаклі та Калинівці. Те ж зробимо для ацію на контролі».

Національний банк України на четвер, 11 жовтня, змінив офіційний курс гривні на 8 копійок — до 28,0029 грн за долар проти 28,0814 грн за долар у середу. Курс гривні до євро встановлено на рівні 32,2033 грн проти 32,1111 грн напередодні.

Кабінет Міністрів України пропонує внести зміни до Бюджетного кодексу України і спрямувати частину адміністративних штрафів за порушення правил дорожнього руху, передусім — перевищення швидкості, на заходи з підвищення безпеки руху на дорогах. Відповідні зміни схвалені під час засідання уряду і будуть передані на розгляд до Верховної Ради. Коментуючи ухвалені рішення, Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман зазначив, що питання безпеки на дорогах є вкрай актуальним. «Мені потрібен не штраф, а збереження життя людей».

Міністерство соціальної політики не враховуватиме наявність машин на євробляхах — проблема не лише субсидій, а й держави. Неможливо встановити факт належності прав на це майно, а тому неможливо використовувати в офіційній статистиці», — сказав директор директорату сім'ї та соціальної підтримки населення Міністерства соціальної політики України Віталій Музиченко.

Починаючи з минулого місяця, усім без винятку українцям, які виходять на пенсію, видаватимуть електронні пенсійні посвідчення, які одночасно є платіжними картками. Люди, які вийшли на пенсію раніше, за бажанням також зможуть отримати таке посвідчення. Для цього пенсіонером необхідно подати відповідну заяву до будь-якого територіального органу або сервісного центру ПФУ. Посвідчення виготовлять протягом 30 робочих днів.

Учасникам бойових дій необхідно звернутися у військові комісаріати та отримати листи-талони, які дають право на одержання проїзних документів (квитків) з 50% знижкою від їхньої вартості. Термін дії талонів 2018-2023 роки. Для цього необхідно звернутися у військові комісаріати. Документами, що посвідчують право на безоплатний проїзд для таких громадян, є посвідчення учасника бойових дій. Для здійснення права на безоплатний проїзд один раз на два роки (туди й назад) усіма видами міжміського транспорту або на проїзд один раз на рік (туди й назад) вказаними видами транспорту з 50% знижкою учасник бойових дій має разом із посвідченням пред'явити у касах транспортних підприємств лист-талон на право одержання ветеранами війни проїзних документів.

Карпулінговий сервіс BlaBlaCar запускає монетизацію для українських користувачів. З листопада 2018 року можливість бронювання для пасажирів стане платною. Після вибору параметрів маршруту і перевізника потрібно буде сплатити доступ до бронювання: на день (49 грн) або місяць (59 грн). Оплата доступна як на сайті, так і в мобільних додатках (iOS, Android). Нові умови не поширюються на поїздки до 120 км, їхнє бронювання доступне безкоштовно. При цьому правила розрахунку з водіями незмінні — платити треба готівкою. Для водіїв сервіс залишається безкоштовним. У компанії говорять, що мають на увазі часткову компенсацію транспортних витрат, а не заробіток.

Асоціація постачальників торговельних мереж проаналізувала дані офіційної статистики серед усіх регіонів. Так, серед українських областей найдешевші продукти — на Тернопіллі. Зокрема, дешевими є наступні продукти: рис — 21,2 грн/кг (середній показник по Україні — 23,4 грн), макарони — 13,6 грн/кг (15,6 грн), ячна крупа — 9,1 грн (10,6 грн), масло вершкове — 32,4 грн/200 г, олія — 32,2 грн/л, сало — 43 грн/кг (67,8 грн).

12-13 жовтня на Тернопільщині перебуватиме Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет.

У п'ятницю о 12:15 він візьме участь в освяченні настінних розписів храму-пантеону св. прав. Анни на честь загиблих у війні на сході з російським окупантом за незалежність України в селі Лішня. О 15:00 заплановане освячення ікони св. мч. Юрія Переможця, покровителя борців за незалежність України, у Преображенському соборі Кременя. А о 16:30 Патріарх відвідає будівництво кафедрального собору св. прав. Анни в с. Елітня та Елітня. 13-го жовтня у суботу — Літургія у храмі Куликова. До слова, востаннє Патріарх Філарет відвідував Тернопільщину два роки тому.

Справи у громаді

Медреформа. Що нового у Великогаївській громаді

Про здобутки громади в галузі медицини та плани на майбутнє розповідає начальник фінансового відділу ОТГ Наталя Володимирівна Бойко.

Із початком територіальної та медичної реформ змінився і звичний для наших громадян порядок обслуговування. **Передусім, хочу пояснити стосовно звернень до вузькопрофільних спеціалістів та госпіталізації.**

На початку року в бюджет Великогаївської громади надходять кошти на оплату медичних послуг за місцем обслуговування населення. Частина цих коштів залишається в громаді на обслуговування первинної ланки. Іншу ж ми перераховуємо на районну лікарню та медзаклади м. Тернополя, оскільки у нас немає власних лікарень та поліклінік із вузькопрофільними спеціалістами. Відповідне рішення про делегування таких повноважень у районну і міські лікарні було прийнято сесією Великогаївської сільської ради від 15 лютого 2018 року.

Тож на підставі цього рішення ви можете, як і раніше, звертатися в районну лікарню, а

також у міські лікувальні заклади, як і мешканці Тернополя. **При зверненні в міські медзаклади потрібні мати декларації із прописки або довідку про прописку у Великогаївській громаді і направлення від сімейного лікаря.**

Тож принагідно запрошую вас підписати декларації із сімейними лікарями!

Підписання декларації — це гарантовані безоплатні медичні послуги, відповідно до затвердженого державою переліку.

Якщо згодом ви захочете підписати декларацію з іншим лікарем, то попередня анулюється автоматично.

Тепер детальніше про розвиток первинної лікувальної медичної допомоги в нашій громаді. 15 лютого 2018 року рішенням сесії було створено 2 амбулаторії — **Великогаївську** (с. Великі Гаї, вул. Галицька, 113) та **Баворівську** (с. Баворів, вул. Лесі України, 10), як комунальні некомерційні підприємства.

За результатами конкурсу 1 червня було укладено контракти з директорами цих закладів — Оксаною Богданівною Луцькою (Великогаївська амбулаторія), та Віталієм Анатолійовичем Дударенком (Баворівська амбулаторія). У липні 2018 року, після отримання ліцензій, у амбулаторії прийняли на роботу сімейних лікарів, фельдшерів, медсестер та інших працівників.

Працівники амбулаторії готують приміщення до роботи.

У Великогаївській амбулаторії загальної практики – сімейної медицини працюють:

Луцька Оксана Богданівна, сімейний лікар.

Закінчила Тернопільський державний медичний інститут. Під час навчання працювала паталогічною медсестрою в урологічному відділенні міської лікарні №2. Проходила інтернатуру на базі кардіологічного відділення Тернопільської обласної лікарні.

Працювала дільничним терапевтом поліклінічного відділення Тернопільської міської лікарні швидкої допомоги, лікарем загальної практики – сімейної медицини в Тернопільському міському комунальному закладі «Центр первинної медико-санітарної допомоги».

У 2018 році очолила Великогаївську амбулаторію загальної практики — сімейної медицини.

Одна з засновників і членів правління громадської організації «Академія сімейної медицини України».

Терещенко Олена Дмитрівна, сімейний лікар.

Закінчила Тернопільський державний медичний університет, проходила інтернатуру за спеціальністю «загальна практика – сімейна медицина» на базі Тернопільської обласної комунальної клінічної лікарні. Паралельно займалася науковою діяльністю. Захистила наукову працю: «Застосування глутаргіну та тіотриазоліну в комплексній терапії цирозів печінки різної етіології» та отримала диплом магістра медицини з відзнакою. Працювала сімейним лікарем в Шляхтинській поліклінічній амбулаторії, в Тернопільській районній центральній поліклініці.

3 липня 2018 працює в Великогаївській амбулаторії загальної

практики – сімейної медицини сімейним лікарем. Одружена. Виховує сина.

Мелех Наталя Олександрівна, лікар загальної практики - сімейної медицини.

Закінчила Тернопільський державний медичний університет.

Проходила інтернатуру за спеціальністю «загальна практика – сімейна медицина» на базі КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня».

Займалася дослідженням наукової теми: «Посттравматичний стресовий розлад у військових: відлуння минулого чи жорстока реальність сьогодення? Надання допомоги лікарем загальної практики – сімейним лікарем».

Працювала сімейним лікарем в ТРГМО.

3 липня 2018 р. — сімейний лікар Великогаївської амбулаторії.

Шараварник Галина Дмитрівна, педіатр

Найдосвідченіший лікар амбулаторії. Закінчила Тернопільський державний медичний інститут за спеціальністю «лікувальна справа».

Проходила інтернатуру з терапії на базі Збаразької ЦРЛ.

Працювала лікарем-терапевтом Шумської ЦРЛ, педіатром у Тернопільській районній лікарні. Має вищу категорію з педіатрії.

3 липня 2018 року працює у Великогаївській амбулаторії.

У Баворівській амбулаторії загальної практики – сімейної медицини працюють:

Дударенко Віталій Анатолійович, сімейний лікар, головний лікар амбулаторії.

Закінчив Тернопільський державний медичний університет, навчався в інтернаті, клінічній ординатурі за спеціальністю «загальна практика — сімейна медицина» на базі ТДМУ. Навчається в аспірантурі. Співзасновник ГО «Академія сімейної медицини України».

Литвин Юрій Михайлович, сімейний лікар.

Закінчив Тернопільський державний медичний інститут,

працював дільничним терапевтом, завідувачем поліклініки у Великобірківській районній лікарні. З 2014 р. - лікар загальної практики – сімейний лікар в Баворівській амбулаторії.

Олеся Данківна Лозінська, сімейний лікар.

Закінчила Тернопільський державний медичний університет. Проходила інтернатуру за спеціальністю «загальна практика — сімейна медицина» на базі ТДМУ та Гусятинського центру первинної медико-санітарної допомоги. З серпня 2018 року працює в Баворівській амбулаторії.

У Великогаївській та Баворівській амбулаторіях ви можете отримати наступні послуги:

- консультація з будь-яких проблем зі здоров'ям;
- лікування в денному стаціонарі;
- проведення діагностики та лікування найбільш поширених хвороб;
- супровід пацієнтів із хронічними захворюваннями;
- направлення за показаннями до лікарів спеціалізованої допомоги;
- виписка рецептів (в тому числі за програмою «Доступні ліки»);
- проведення аналізів та досліджень (аналіз крові, сечі, біохімічний аналіз крові, електрокардіограма, вимірювання артеріального тиску, вимірювання ваги, зросту, швидкий тест на вагітність, на тропонін, ВІЛ, гепатити);
- вакцинація;
- супровід допомоги;
- папірцеві фізіологічної вагітності;
- невідкладна допомога;
- видача медичних довідок та ін.

На перспективу ми плануємо:

- відкриття в приміщеннях амбулаторій аптечних пунктів;
- розширення переліку платних послуг – стоматологія, фізіотерапія, ультразвукова діагностика та інші.
- впровадження попереднього запису на прийом до лікаря по телефону та Інтернету;
- впровадження телемедицини.

Пенсійний фонд

Стаж підприємців з 1998 по 2003 роки зараховуватиметься на підставі довідки про реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності

Третього жовтня прийнято Постанову Кабінету Міністрів України «Про внесення зміни до пункту 4 Порядку підтвердження наявного трудового стажу для призначення пенсій за відсутності трудової книжки або відповідних записів у ній», якою урегульовано питання обчислення трудового стажу фізичних осіб- підприємців.

Відповідно до зазначеної постанови, фізичним особам- підприємцям зараховуватимуть до стажу при обчисленні пенсії періоди ведення фізичними особами підприємницької діяльності із застосуванням спрощеної системи оподаткування, у тому числі із застосуванням фіксованого податку:

- з 01 січня 1998 року по 31 грудня 2003 року – на підставі довідки про реєстрацію особи як суб'єкта підприємницької діяльності;
- з 01 січня 2004 року по 31 грудня 2017 року за бажанням особи – за умови сплати страхових внесків (єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування), незалежно від суми сплачених коштів.

Олександра КУЛИНА, головний спеціаліст сектору забезпечення наповнення бюджету ТО УПФУ Тернопільської області.

Фестивалимо

Стартував патріотично-мистецький фестиваль «Вставай, Сонце»

Святкові дійства вже відбулися в Півдололицьку (6 жовтня) і Козовій (7 жовтня). Ініціатором та духовним натхненником заходу є відомий український співак, композитор, автор однойменного хіта «Вставай, Сонце», заслужений артист України Андрій Підлужний. «Нас об'єднує спільна мета — популяризація нашого краю не лише в Україні, а й за кордоном. Наразі фестиваль «Вставай, Сонце» започаткований на обласному рівні, але в перспективі плануємо розширити його до всеукраїнського й міжнародного рівнів», — наголошує Андрій Підлужний.

Концепція фестивалю не передбачає жорстких вікових обмежень. Участь у ньому можуть брати люди віком до 55-ти років.

«Вставай, Сонце» має 2 номінації: пісенну (виступи народних колективів, хорів, сучасних колективів, а також сольні; вік учасників: дорослі — 18-55, діти — 7-17 років) і танцювальну (народні, сучасні, класичні танці, сольні виступи; дорослі — 18-55, діти — 7-17 років).

До організації заходу у містах та селах області долучається ОДА, управління культури облдержадміністрації, райдержадміністрації. Акції відбуваються на підтримку Петра Порошенка.

Враження від уже проведених фестивалів у гостей та учасників залишилися незабутні. На сценах разом із досвідченими музикантами та молодіжними ансамблями талановиті діти й молодь. Вони співали, грали на музичних інструментах і виконували хореографічні номери. Найкращі виконавці отримали нагороди від організаторів. Неперевершеним жартливим доповненням дійства України Гриця Драпака як ведучого. Свої пісні виконав заслужений артист України Володимир Трач.

З привітальним словом до учасників звернувся голова обласної державної адміністрації Степан Барна.

«Це — перший наш мистецький проект, головна ідея якого полягає у тому, аби впродовж двох наступних місяців відшукати приховані таланти в усіх, без винятку, районах Тернопільщини. Нарешті сонце встане, які до цього не мали змоги себе реалізувати», — зазначив очільник області.

Подібні святкові дійства найближчим часом заплановані у Бучачі (13 жовтня), Шумську (20 жовтня), Кременці (21 жовтня).

Півдололицьк

Козова

Актуальне інтерв'ю

Андрій ПІДЛУЖНИЙ:

«Українські виконавці отримали шанс реалізувати себе»

Попри основну свою творчу діяльність, відомий тернопільчанин Андрій Підлужний сьогодні втілює у життя проекти важливого суспільного значення. Талановитий співак, лідер гурту «Нічлава», автор проникливих пісень, що торкаються глибини душі, має активну життєву позицію. Про власне бачення побудови сильної Української держави, плани на майбутнє Андрій Підлужний відверто розповідає в ексклюзивному інтерв'ю.

— В роки становлення незалежності вижити українській пісні було надзвичайно складно. Наскільки сьогодні відчутними є зміни на краще?

— Звісно, є тенденція до позитивних змін, зокрема на законодавчому рівні. Залишається тільки, щоб ці механізми працювали. Ми домоглися встановлення мовних квот, у разі вилучення струнень, мають позбавляти ліцензій.

Один із методів інформаційного протистояння — організація якомога більшої кількості українськомовних пісенних конкурсів, фестивалів. «Червона рута» свого часу здійснила справжній прорив. Це — яскравий приклад того, коли, незважаючи на складні обставини, а цей захід був оточений впливом різноманітних структур, люди робили свою справу, напевно ризикуючи життям. Невідомо, що було б із нашою мовою, культурою та й державою загалом, якби в той час не народилася величезна плеяда українських артистів.

Сьогодні, коли у країні панує зовсім інша атмосфера, кожна область чи громада мають проводити подібні фестивалі, спрямовані на популяризацію української мови, культури та й державою загалом, якби в той час не народилася величезна плеяда українських артистів. Сьогодні, коли у країні панує зовсім інша атмосфера, кожна область чи громада мають проводити подібні фестивалі, спрямовані на популяризацію української мови, культури та й державою загалом, якби в той час не народилася величезна плеяда українських артистів.

їздили у провідні столичні клуби, що кишили російською мовою та так званими кримінальними авторитетами, і, без перебільшення, ризикуючи життям, співали там українські сучасні пісні.

— Як оцінюєте теперішню ситуацію у країні?

— Порівняно з останніми роками, як на мене, певні позитивні зміни відчутні. Цікаво було б знати про всі ці, якби в Україні не було війни, адже в теперішніх надзвичайно складних умовах протистояння ворогу одна людина не може ефективно керувати усіма державотворчими процесами. Звісно, є речі, які потребують доопрацювання, однак, що стосується моєї діяльності, бачу реальні зрушення. Про це свідчить і той факт, що сьогодні маю змогу бути дотичним до популяризації української музики та й сфери культури в цілому.

Всі ми — люди, всі ми схильні робити помилки, я не маю на меті когось «відбілювати». Однак, проаналізувавши суспільно-політичне

життя у країні, гідної альтернативи діючому Президенту на сьогоднішні не бачу. На нас знову чекають вибори, й нам усім варто з усією відповідальністю поставитися до того, кому віддавати свій голос. Щоб, зважаючи на складні обставини, у яких нині перебуває держава, так звані «сірими кардиналами» не зміг скористатися ворогом. Але те, що вже зайджене фразою, може те, що буде країнкою в майбутньому, сьогодні залежить від кожного з нас...

— Гастролі, зйомки українських акторів та виступи співаків на території країни-агресора. Як можна протистояти цьому?

— Залучення українців до українських фільмів або музичних подій — один із методів інформаційної війни. Прикро, коли деякі українські діячі культури й мистецтва дозволяють ворогові виконувати свою місію в Україні. За допомогою російської кіноіндустрії впродовж багатьох років глядачів вперто насаджували образ так званого «малороса»,

якому притаманні лише негативні риси. Можливо, таких «боягузливих хохлів» і сподівалися зустріти російські загарбники, ступивши на нашу землю. Проте, отримавши гідну відсіч, зрозуміли, що ми, українці, — справжні борці. У нас має функціонувати сильна кіноіндустрія, яка популяризує українських героїв. Це — принципове питання національної гідності. І не тільки героїв минулого, а й сучасності. Яскравим прикладом такої роботи є український документальний фільм 2018 року нашого земляка Івана Яснія «МІФ», який розповідає про фронт загінного на сходному фронті Василя Сліпака.

— Побутує думка, що окремі наші співгромадяни, яким російська пропаганда «промила мізки», для України вже давно втрачені. Як боротися за свідомість таких людей?

— Звісно, насамперед — необхідний економічний розвиток, щоб ні у кого не виникало бажання шукати щастя за кордоном. Та разом з цим, величезне значення має й культурна складова. Одна справа дотримання букви закону (карати за порушення мовних квот), а зовсім інша — інтелігентна подача національних цінностей крізь призму витонченості та ніжності у виконанні пісень, віршів, творів мистецтва. Лише таким чином відбудеться культурна революція, що завоює свідомість людей, яким втовкмачують російську ідеологію.

— Ви — позаштатний радник голови облдержадміністрації з питань культури, це доволі поважна й відповідальна місія. Як напруження у цьому напрямку?

— Я вже давно хотів втілити у життя цікавий задум — молодіжний мистецький фестиваль, за допомогою якого мала б змогу реалізуватися творча молодь. Головна його мета — надати можливість

дітям, насамперед — з сільської місцевості, продемонструвати свої здібності. Оскільки впродовж багатьох років вони були позбавлені умов для розвитку своїх талантів.

До речі, це — хороша нагода заявити про себе маловідомим музичним гуртам і водночас популяризувати українську народну танцювальну музику. Планую проведення цього фестивалю буде створення однойменного продюсерського центру для обдарованих дітей та молоді, що надаватиме всебічну підтримку для розвитку їх талантів.

Ще одна цікава ідея — організувати своєрідні «батли» між районами області. Шляхом жеребкування населені пункти нашого краю готуватимуть творчу особливість за неї.

— Щоб втілити у життя подібні ідеї, потрібне неабияке сприяння, у тому числі й з боку владних структур?

— Однозначно, без підтримки місцевої влади цей проект залишився б на рівні розмов. Важливим є і розуміння з боку керівництва районів, які також активно йдуть назустріч.

Приємно зазначити, що Тернопільщина позначилася стає епіцентром творчості. Максимально сприяють цьому, зокрема, очільник області Степан Барна, а також його заступник Юрій Юрик, який фактично є ініціатором впровадження багатьох подібних справ. Спостерігається цікава тенденція — для того, щоб відзняти музичний кліп, сьогодні не потрібно їхати у Київ, а відомі артисти не соромляться їхати в провінцію, адже ми вже неодноразово продемонстрували, що можемо забезпечити всі організаційні питання цього творчого процесу на найвищому рівні.

Тема тижня

День захисника України

Початок на стор. 1.

Звичайно, зовсім без історії не обійтись. Тому нагадаємо, що УПА була створена 14 жовтня 1942 року за рішенням політичного проводу ОУН для захисту мирного населення України від злих польської окупаційної влади, боротьби із нацистським режимом на Волині та Закерзонні. **Головнокомандуючим з 1943 до 1950 року був Роман Шухевич, псевдонім — Тарас Чупринка.** Маючи визначні здібності, він створив дієздатну багаточисельну військовою силу, котра потужно протистояла німецьким, а згодом і радянським каральним військам. Жорстокі й антилюдські політичні системи комуністичних та фашистських загарбників сприяли державницьким та патріотичним настроям мирного населення, яке масово вливалось в лави УПА. В 1944 р. Повстанська армія нараховувала близько півмільйона осіб. У тісній співпраці з мережею ОУН вояки УПА вели доволі успішну, але надто кровопролитну війну на трьох фронтах: з нацистськими та комуністичними загарбниками, а також з польськими шовіністами.

Унікальне покоління. Факт створення та існування УПА — найбільший феномен української історії ХХ століття. Воїни «лісової армії» були виховані тими націоналістами, які пережили 1917–1920-ті з їх вірусом більшовизму. Вік воїнів УПА в середньому становив 18–22 роки.

Бездоганна організація. На противагу радянському міфу про те, що бандерівці — це бандитська шайка, варто зазначити, що УПА мала чітку структуру з субординацією і жорстку дисципліну. Наприклад, за вживання алкоголю (без дозволу командира) розстрілювали. Багато друзів вивчали і продовжують вивчати УПА як ідеальний приклад підпільної організації.

Внутрішня безпека. Підрозділ УПА, який стежив за дисципліною та порядком у лавах повстанців, називався Військово-польова жандармерія (ВПЖ) та існував у лавах підпілля з вересня 1943 до червня 1945 р. ВПЖ також боролася з ворожою агентурою, переслідувала дезертирів, протистояла злочинам проти мирного населення. Окрім того, міліція повинна була затримувати, проводити слідчі дії та карати, втручатися в розслідування смертних вироків. До категорій злочинів, за які було передбачено смертну кару, належали: дезертирство, видача військової таємниці, втрата зброї, поширення паніки, крадіжка, надмірне вживання мирного населення, невиконання наказів командирів.

Нікнейми. В усіх повстанців для надійної конспірації було по кілька псевдонімів. Більшість із них — похідні від назв тварин, птахів, рослин, предметів. Були також нікнейми, похідні від назв явищ природи: «Хмара», «Мороз», «Крига», «Зима», «Місяць» тощо. Найекзотичніші: «Непита», «Непей», «Вгадай», «Зірвишапка», «Розбийгора».

Зліва направо: «Осип», «Явір», «Нуся», «Орлик», «Погода». Фото: oup-ura.org.ua

Зброя. Повстанці примудрялися діставати зброю у солдатів Червоної армії, місткуючись під радянських партизанів. Крім того, в 1942–1944 роках зброю вдавалось вимінювати в угорців і навіть німців. Були встановлені певні тарифи навіть німців. Були встановлені певні тарифи навіть німців. Були встановлені певні тарифи навіть німців. Були встановлені певні тарифи навіть німців. Були встановлені певні тарифи навіть німців.

Харчування. УПА добре постачалась їжею за рахунок підтримки селян. Наприклад, восени 1944 року енергетична цінність продуктів на одного курсанта повстанської школи «Олені» становила 4388 калорій (тоді як мінімальна норма для людей, зайнятих важкою фізичною працею, — 4300 калорій). У раціоні були крупи, хліб, олія, м'ясо, консерви, картопля, морква, горох, буряк, цукор, капуста.

У 2008 році історик Іван Патриляк записав спогади бійця Петра Григорішина: «Кухні в нас не було. Був котел, варили під відкритим небом зупи з кавалком м'яса. Одного разу ми варили їжу, коли переходив фронт. Літак кинув бомбу і попав у сам котел — тоді вбили трьох коней, а котел розлетівся, і ми лишилися голодні».

Місцева жінка годує в лісі воїнів УПА. Фото: oup-ura.org.ua

Забезпечення продовольством. Продовольчим і господарським забезпеченням українських повстанських загонів займалися станичні (своєрідні підпільні старости у селах), які контролювали заготівлю і резервування харчів, одягу, обмундирування, зброї, медикаментів, предметів побуту і таємно доставляли їх до призначених місць, звідки майже забирали повстанці. Спираючись на мережу підпілля ОУН, станичні здобували все необхідне для УПА, збираючи у населення, або через таємні закупівлі у містах через своїх людей в аптеках, у поліції, у державних господарствах.

Власна валюта. Бофони — своєрідні гроші УПА, грошовиці з національною символікою; назва втанці набувалася від словосполучення «бойовий фонд». Уповноважені особи УПА видавали бофони населенню за продукти харчування, одяг і т. д. Крім фінансової, бофони виконували агітаційну функцію. Всього в період 1939–1954 років було випущено 500 різновидів бофонів, які були у вжитку в щонайменше 12-ти областях України та Білорусі, а також на території Австрії, Німеччини, Польщі, Словаччини та Чехії.

Масштаби діяльності. У нашій свідомості існує міф, що визвольний рух зосереджувався здебільшого на території Західної України. Це не так. Підпільною боротьбою в період війни і повоєнний період була охоплена уся територія України, тобто, в усіх областях зафіксовано історію боротьби. Це значно мірою підтверджує документи радянських органів влади. Зокрема, за статистичними даними МДБ на цій території — за Збручем — були ліквідовані 1700 підпільників, 2 краєві, 32 окружні, і близько 50 районних проводів ОУН. Мостра була ліквідована уже органами КДБ. Що цікаво, на ліквідацію цієї боївки, яка налічувала від 4 до 1 людини в різні періоди, було мобілізовано десятки тисяч внутрішніх військ. Організовано співпрацю обласних управлінь каральних органів, були створені чекістські групи у Київській, Житомирській та Вінницькій областях, які шукали Кудру. Власне, з його ліквідацією у 1955 році і припинилась боротьба.

Територіальна структура УПА, 1944 рік

Червоно-чорний стяг. Червоний і чорний кольори часто можна було побачити на одязі, крашанках, весільних рушниках. Але як ідеологічні червоний і чорний використовували Українські січові стрільці під час Першої світової. Чорним і червоним одяг, співали пісні про червоне і чорне, і саме ці кольори стали певним символом українського війська під час Першої світової. **Якщо жовто-синій прапор символізує державність, українську українсько-революційним знаменом. Був символізував боротьбу, опір, несприйняття несправедливості.** Червоно-чорний прапор часто майорів поруч із жовто-синім на мітингах, конференціях, його вившували над будинками і не лише в Україні. Радянська влада заборонила червоно-чорний та жовто-синій прапори, нав'язавши людям щодо них дуже багато шаблонів і стереотипів. Наприклад, багато хто вважає, що червоно-чорний стяг — фашистський або ж прапор УПА. Це — неправда.

Найважливіше протистояння, до речі, відбулося на теренах Тернопільської області, під Гурбами, що у Шумському районі, 21-25 квітня 1944 р. Його учасниками стали підрозділи внутрішніх військ НКВС та частини УПА-«Південь».

Найдивніший рейд. Цей факт згадується наприкінці художнього фільму «Залізна сотня». Власне, й здійснила його «Залізна сотня» під керівництвом командира «Громенка». У травні-вересні 1947 р. в рамках «Великого рейду» відділів УПА із Закерзоння через Польщу, Чехословаччину та Австрію в Західну Німеччину, подолавши півтори тисячі кілометрів, повстанці вийшли на територію Баварії.

«Повстанські республіки». У 1943 р. на Волині та Поліссі існували Колківська, Антоновецька («Січ») та Кременецька Республіки, у 1944-1945 рр. на території Республіки — Космацька республіка, й у 1944-1947 рр. у південно-східній частині Польщі — Закерзонська республіка.

Хімічна війна проти УПА. Проти УПА радянська влада використовувала найжорсткіші шпигунські методи. Одним з «ноухау» в боротьбі з «лісовою армією» стало поширення інфекційних захворювань в місцях найбільшого скупчення повстанських загонів. На чорний ринок, де повстанці купували

медикаменти, були доставлені ампули з бактеріями тифу, які продавалися як ліки від тєї чи іншої хвороби. У 1950 році радянська держава безпеки широким використанням отруйного препарату «Нептун-47», який додавали в напої, отруйний газ «Спецпрепарат-28» (тубики з ним вкладали в пошту повстанців), нервово-паралітичний газ «Тайфун» (впускали через вентиляційні шахти «криївки»).

Інтернаціонал. На сьогодні відомо про участь у складі УПА національностей 28 національностей: росіян, євреїв, поляків, білорусів, азербайджанців, вірмен, грузинів, казахів, татар, калмиків, узбеків, литовців, німців, французів, бельгійців, голландців та ін. Як правило, це були червоноармійці, які або втекли, або були відповідно сторінка історії, коли німці тисячами відпускали полонених червоноармійців для того, щоб ті працювали в тилу. Це були як червоноармійці-українці, так і інші національностей, зокрема було багато кавказців і росіян.

Червоноармієць-бандерівець. Дмитро Карпенко («Яструб») — уродженець Полтавської області, лейтенант-танкіст Червоної армії, який у 1943 р. втік із німецького

полону і приєднався до ОУН. У 1944 р. став командиром сотні «Сіроманці» у складі ВО-3 «Лисоня» УПА-«Захід». 29 квітня 1944 р. його відділ знищив близько 200 енкавеевських поблизу с. Залізниці на Кременецькій залізниці. 30 вересня 1944 р. «Сіроманці» відбили 22 атаки численніших сил НКВС поблизу с. Угнів (Львівська обл.) та вивалилися з оточення. Загинув 17 грудня 1944 р. під час атаки на райцентр Нові Стрелища, коли повстанці спалили урядові будівлі та звільнили політв'язнів. Його посмертно нагородили Золотою Хрестом Бойової Заслуги першого класу.

Радіоприймач, вилучений радянськими спецслужбами з останньої криївки Романа Шухевича. 1950 р.

Радіочастоти свободи. Альберт Гагенбрук (1915-1979) — бельгійець. У 1943 р. його захопив відділ УПА поблизу Дубно; до 1945 року працював радистом на станції УПА «Самостійна Україна» («Афродита»), де вів перелік французькою та англійською мовами. У 1945 р. його заарештували радянські органи державної безпеки. Був засуджений до 8 років таборів ГУЛАГу.

Авантюризм Шухевича. В одному з фільмів про УПА показано момент, як Роман Шухевич та його зв'язковий Галина Дідик вліт-ку 1949 року відпочивали у відомому чекістському санаторії неподалік Одеси, маючи фіктивні документи офіцера МДБ та його дружини. Цю історію вважали вигадкою через її невірогідність, оскільки фото Шухевича було в чекістів і його шукала вся система безпеки СРСР. Але... в одному з підпільницьких архівів знайдено фото Галини Дідик у купальнику на пляжі, підписане російською: «Привет с Чорного моря. Одесса. 1949». Тобто, такий нечувано зухвалий вчинок не є вигадкою.

Пропаганда була основною діяльністю УПА, яка в армії виводила час, зробиючи основну ставку на поширення інформації. У період з 1948 до 1952 років у підпільних друкарнях було надруковано 350 тисяч примірників листівок, брошур, книжок та іншої нелегальної літератури, незважаючи на дефіцит паперу. Близько 20% неперіодичних видань було адресовано українській молоді із закликом не вступати в комсомол і не піддаватися зросійщенню. Також у повстанській літературі критикували марксизм, альтернативно пояснювали історичні події в Україні, розкривали суть бандитського сталінського режиму і висвітлювали завдання українського визвольного руху. Найпопулярніша праця — «Концепція самостійної України і основні тенденції політичного розвитку сучасного світу» Петра Полтави-Федуна.

Освіта

Про Естонію, естонців, Юло Вооглайда і генералістів

Цю країну, маленьку і велику, сучасну і старомодну, населяє 1 млн 300 тис. жителів — трошки більше, ніж Тернопільщину. Естонія належить до Європейського Союзу, НАТО, шенгенської зони. Серед колишніх республік Радянського Союзу має найвищий — 12 300 дол. — валовий продукт на душу населення. Для порівняння: в Україні — 2 109 дол.

Поділюся особистими враженнями про цю країну.

1970 року мене призвали до армії і я проходив службу в м. Мовляв, вони фашисти, вбивці, у них по лікті руки в крові (порівняйте російську пропаганду сьогодні проти України і українців). На той час у мене за плечима було навчання в технікумі. Я цікавився історією і політикою. В 1970 році проходили вибори, тож у військову частину прибули кандидати в депутати різних рівнів. Серед них — ректор Тартуського університету, офіцер і агроном. Ректор та офіцер виступили російською мовою, а агроном — естонською. Звичайно, ми нічого не змогли зрозуміти, росіяни крутили носом, неросіяни поставилися з розумінням.

Інший випадок спілкування з естонцями трапився, коли ми, декілька солдатів, зайшли до продуктового магазину. Що мене вразило? Стояла довга черга, що закінчувалася аж за дверима. Комуś доводилося тримати двері. Коли черга просувалася, це робив наступний. Проте ми не почули нарікань, ніхто не підвищував голосу, люди привітно ставилися один до одного.

Сержант Сашко Голубкін (етнічний росіянин) запропонував зайти в кафе на залізничній станції. Там ми купили по пляшці знаменитого на весь світ естонського кефіру і не менш знамениті таллінські батони. Хтось із солдатів-росіян не мав слова польською — використували і їх, бо естонці вважають росіян окупантами». І ось диво. Мила, симпатична офіціантка приносить нам склянки.

У серпні 1970 року наші офіцери, політруки стали помітно хвилюватися. В їхніх лекціях, виступах, бесідах з'явилися нотки неповаги до естонців. Я запитав сержанта, в чому причина. Він пояснив, що наближається річниця підписання пакту Молотова-Ріббентропа, внаслідок якого Радянському Союзу вдалося поневолити Естонію. Щороку в день, коли був підписаний пакт, естонці вивішують національний прапор і обов'язково на будівлі державної установи. І так було й того року: вночі на будинку відділу освіти замайорів естонський стяг.

З учителем-естонцем Енделе доля звела на початку 80-х років минулого століття. Я викладав хімію і біологію у Товстолузській школі. Дійсно, несправедлива, що хтось у брошурі товариства «Знання» трапився мені описаний досвід естонського вчителя. Його система оцінювання знань учнів на той час була революційною. Якщо відповідь правильна, учень отримує 1 бал. Неправильна — нічого. Якщо за чверть накопичується 12-14 балів — оцінка за чверть «5», 10-11 балів — «4», 9-6 балів — «3», 5-1 балів — «2».

Я вирішив спробувати застосувати цю систему на своїх уроках. Дуже вдячний тодішньому директору школи Олегу Йосиповичу Тернопільському, що дозволив цей експеримент. Через три місяці активність учнів під час опитування зросла в рази. У дітей зник страх перед оцінкою. При цьому я змушений був «вести подвійну бухгалтерію» — в окремому журналі вів облік у балах, а в кінці чверті переписав в окремому журналі в класному журналі.

Інформація проходила на верхи. Приїхала до нас завідувача методичним кабінетом Тернопільського відділу освіти Іванна Михайлівна Піндера. Відвідала мої уроки. Вердикт — присвоїти мені звання відмінника освіти. Віват таким керівникам, як Іванна Михайлівна і Олег Йосипович.

А тепер про Юло Вооглайда і генералістів.

Ülo Vooglaid — естонський соціолог, соціальний психолог та філософ, відомий дипломат, найстаріший депутат естонського парламенту (народився 29 серпня 1935 року) та освітній експерт. Засновник трьох експериментальних інноваційних шкіл в Естонії та батько 10 дітей (у нього 12 онуків та 4 правнуки).

Але перед тим, як перейти до розповіді про цю легендарну особу, хочу привернути увагу до інтерв'ю на одному з українських телеканалів — репортаж-зустріч із фермером на Закарпатті. Француз закохався, одружився і господарює в українському селі. Причому, успішно. На 3-х гектарах.

На запитання журналістки, що француз помітив негативно в українців, відповів — малоініціативні. Хтось звинувачує велику прогалину в системі освіти, яка склалася при Радянському Союзі: авторитарна політична система СРСР породила й авторитарну систему освіти, та й сімейне виховання дуже часто грішить авторитаризмом.

Що ж пропонує Юло Вооглайд і естонці? А пропонують те, про що в Україні навіть не говорять. В Естонії прагнуть змінити країну за допомогою освіти.

Пропонував поцікавитися чиновниками. Через якийсь час запитую: читали? Відповідають: не читали. Відгукнулася молода талановита вчителька. У неї навчаються мої онуки. Наступного дня телефоную, чую: «Я все прочитала і передала своїм друзям, усі в захопленні».

Юло Вооглайд — частий гість в Україні. Але його не запрошують ні Академія педнаук, ні інститут педагогіки, ні інститут психології Академії наук, ні інститут соціології. Запрошує «Школа бізнесу» Києво-Могилянської академії. Цього року вкотре відбулася така зустріч в «Школі бізнесу». Тема: «Як виховати чи виробити національну еліту (генералістів)».

Посвята вчителю

*Блаженний день, коли зробив ти вибір —
Служінню дітям присвятити себе:
Нагнудувати їх духовним хлібом,
Згодувати їм духовним святем,
Хто сіє, і хто жне — радіти будуть разом,
Але без сіячів не буде зовсім жнив,
І вивчена з дітьми одна біблійна фраза
У їх житті багато зробить див.
Підручники, конспекти і малюнки,
Журнали, списки, бесіди, батьки,
Проблеми, навчання, стосунки,
Сміливі мрії й перші помилки —
Учительським серцем все пережито
У мріях, у думках, у почуттях,
І Господу розказано в молитвах,
І все це стало напрямком життя.*

Є лідери університетів, компаній, спорту, артистів, міністрів. Чи можуть вони управляти державою ефективно? Ні! Потрібні люди, які будуть моральними. Це — генералісти.

Добре розвиваються ті народи, в яких освіта і вчитель — на високому рівні. Юло Вооглайд описує сцену, яку він побачив в одному зі скверів у Сеулі, столиці Південної Кореї. Іде сім'я: діти, батьки, дідуся, бабусі, і раптом усі вони вклоняються аж до землі. Кому вони так кланяються? Запитуйте Ю. Вооглайда. Відповідь: «Учителю». Праця вчителя в Південній Кореї оплачується на рівні найвищих посадовців. Якщо ж нововладці підвищують заробітну плату собі, то спочатку підвищують заробітну сплату вчителю.

Тож плідної нам праці на освітянській ниві!

Михайло МИКОЛЕНКО
с. Товстолузь.

УПІВСЬКА МОДА. В УПА не було затверджено єдиного однострою, тому вояки використовували елементи одностроїв всіх своїх супротивників — німецькі, совєцькі, угорські, польські, чеські тощо. Але через нестачу одностроїв та бажання якось вирізнятися вони виготовляли і самошивні. В УПА був виданий наказ не носити разом елементи одного ворожого однострою. Тобто на вояків мали бути штани, кітель і повний убір від різних ворожих або головних одностроїв. Це для того, щоб не переплутати своїх вояків із ворогами і не вбити їх випадково в бою або засідці. УПА мала і свої, суто повстанські, елементи одностроїв. Зокрема, головні убори — мазепинки і петлюрівки. Також численні фото свідчать про те, що в УПА любили модні стрижки 40-х років, тому мало хто ходив голомозим. Переважно це були зачіски «напівбокс». Але головне в повстанських зачісках — це коротко стрижені скроні і потилиця. При цьому зверху на голові могла бути велика копиця, акуратно зачесана назад.

Український журналіст, телеведучий та дослідник Вахтанг Кіпіані написав книжку «Зродились ми великої години...», в якій автор зробив акценти на кількох цікавих моментах.

- У тексті військової присяги УПА було чітко сформульовано мету боротьби — здобути Українську Соборну Самостійну Державу, а саму клятву адресовано рідному народу та землі.

- Кожен член ОУН був зобов'язаний знати тлумачення символіки національних та організаційних прапорів. Зі збірника вишкільних матеріалів (1950 р.): «Українським національним прапором є синьо-жовтий прапор. Розуміється його як синє голубе небо і українські лани золоті пшениці, наповнені гарячим сонцем. Синьо-жовтий прапор — символ живучості краси і природної сили українського народу».

- Ліквідація тіла командира УПА стала важливим таємним завданням для чекістів, і його вони виконали на «відмінно»: минуло багато років після загибелі Головного командира УПА Романа Шухевича, а місце його поховання залишається невідомим.

- Із наказу Головного командира УПА Р. Шухевича («Тараса Чупринки») від 14 жовтня 1947 року: «...Визнається день 14-го жовтня 1942 року за день постанови УПА».

- Статистика свідчить: Українська повстанська армія та підпілля ОУН не мали «буржуазного» характеру. Землероби переважали як серед цесів, так і з-поміж немісцевих повстанців.

- Збройні виступи проти представників Третього рейху бандерівці почали здійснювати ще восени 1942 року.

Таким чином, беручи до уваги визначальну роль релігії в житті українського народу, традиції козацтва та нескорених бійців УПА, з метою вшанування мужності та героїзму захисників незалежності й територіальної цілісності України, сприяння подальшому зміцненню патріотичного духу в суспільстві, Президент України своїм указом встановив: щорічно 14 жовтня відзначати День захисника України.

З огляду на те, що цей день є державним вихідним, хотілося б, щоби ми використали його з користю: не лежали перед телевізором, а, наприклад, взяли дітей чи онуків та відвідали краєзнавчий музей, де за матеріалами експозицій можна дізнатися більше про козаків, УПА, Євромайдан та війну на сході...

Добрі справи

Мрії дітей втілено у РЕАЛЬНІСТЬ

Початок на стор. 1.

«Ми крок за кроком втілюємо мрії наших дітей у реальність. Кілька років тому складно було уявити, що легендарні футболісти «Реал Мадриду» прийдуть на Тернопільщину і ми спільно відкриємо таку школу. Сьогодні — це реальність. Це — унікальний проєкт, в рамках якого під егідою всевітньовідомого футбольного клубу організовується навчання, дозволяючи дітям, створюються усі необхідні умови для їх всебічного розвитку. Щирі емоції, щасливі очі, посмішки дітей, які стали першими учнями школи, є підстави першими тегом, що ми на правильному шляху. Це додає нам мотивації працювати над подальшими проєктами», — **наголосив народний депутат України, голова Федерації футболу Тернопільської області Тарасові Юрику за таку ініціативу.**

Про те, що фонд «Реал Мадрид» є за честь відкрити спортивну школу на Тернопільщині, зазначив уповноважений посол клубу «Реал Мадрид» Альваро Арбелоа.

«Коли я був гравцем «Реал Мадриду», то був впевнений, що ми маємо вигравати всі матчі. Утім, «Реал Мадрид» має на меті бути найкращим не лише під час гри, а й поза грою. Саме тому ми створили цей фонд і допомогли тисячам дітей досягти поставлених цілей. Дякую всім уболівальникам. Дякую усім партнерам, які долучилися до реалізації проєкту», — звернувся Альваро Арбелоа.

«Соціально-спортивні школи фонду «Реал Мадрид» — це світовий проєкт, тому мені надзвичайно приємно, що Тернопіль став першим містом в Україні, де його реалізували. Сьогодні хочу подякувати людям, які є безпосередніми ініціаторами цієї ідеї. Всі ви стимулювали нас до тих кроків, які передбачали створення такого соціального центру», — **наголосив голова ОДА Степан Барна.**

Очільник області також відзначив важливу роль у цьому процесі Президента України, який зустрічався з командою «Реал Мадриду». Водночас, він окремо подякував Голові Федерації футболу Тернопільської області Тарасові Юрику за таку ініціативу.

«За молоддю — майбутнє нашої держави. І це майбутнє обов'язково має бути щасливим, — зазначив голова Великогаївської об'єднаної територіальної громади Олег Кохман. — Я впевнений, що діти, котрі матимуть можливість займатися спортом у комфортних умовах, в майбутньому досягатимуть великих успіхів у футболі і прославлятимуть Тернопілля на весь світ. Тішуся з того, що до цієї доброї справи долучається і наша громада».

Також Олег Андрійович нагадав, що за проєктом секторальної підтримки за напрямком сільський розвиток, що реалізується за кошти Євросоюзу, Тернопільщина виграла проєкт на будівництво мультифункціонального центру ак-

тивних видів спорту в селі Великі Гаї.

«Вже давно в нас була ідея, щоби на місці, де свого часу розташовувалася заміська навчально-тренувальна база тернопільської «Ниви», створити академію футболу. Коли розпочали втілювати цей задум у життя, виявилось, що можемо піти ще далі. Тобто створити центр, який буде пристосований для багатьох видів спорту, зокрема, ігрових. Найперше, що ми хочемо зробити, — спортивний комплекс із трибунами на 800 глядачів із дотриманням усіх міжнародних стандартів. По-друге, мають бути штучні футбольні поля — одне повнорозмірне і два менших. Коли буде зроблено деталізацію проєкту, можна говорити, скільки часу потрібно на його реалізацію, **але перший камінь центру спорту буде закладено ще до кінця 2018 року»,** — зазначив голова Великогаївської об'єднаної територіальної громади Олег Кохман.

Шкільний меридіан

«Оживити легенди»

Урочиста академія з нагоди реалізації польсько-українського освітнього проекту «Оживити легенди» відбулася 9 жовтня у НВК «Великобуківська ЗОШ І-ІІІ ст. школи-гімназії ім. Степана Балея». У гості до гімназистів завітали вчителі та учні ІV ліцею ім. генерала Станіслава Мачка з м. Катовіце. Зазначимо, що це був візит-відповідь, бо напередодні учасники проекту з Великих Бірок побували в гостях у польських друзів.

У рамках проекту учні протягом року збирали легенди рідного краю, створювали презентації і знімали відео. Тож під час зустрічі звітували про виконану роботу, презентували свої навчальні заклади. Підсумком проекту стане постановка спільної вистави, в основу якої лягли легенди.

На думку директора Великобуківської ЗОШ І-ІІІ ст.-гімназії ім. Степана Балея Ольги Бас, такі проекти мотивують до вивчення історії рідного краю, іноземних мов, навчають працювати в групах, розвивають уміння адаптуватися в незнайомому середовищі.

Учасників проекту привітали голова районної державної адміністрації Олександр Похоний, голова районної ради Андрій Галайко, начальник відділу освіти Василь Цаль, завідувача методкабінетом Галина Кубелко, селищний голова Роман Мацелюх та директор ліцею м. Катовіце пані Катажина Земерц.

Ольга Бас

Катажина Земерц

Учні ІV ліцею ім. генерала Станіслава Мачка з м. Катовіце

*Я живу в Україні,
Де річки й озера сині,
Чиста в них вода, прозора,
В дно глибинне світять зорі.
Найгарніші наші села.
Люди — мудрі і веселі.
Хати білі, чепурнічкі,
Діти всі такі гарненькі...
Маки в полі червоніють,
І волошки ген синіють,
Всі сади такі плодючі,
А городи всі родючі.
Наша Україно мила,
Донька я твоя цаслива!*

Україна — наш рідний край

Де не була б людина, вона завжди повертається додому, на Батьківщину, на рідну землю.

2 жовтня у Почапинській загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів відбулося свято «Молимося за тебе, Україно», на якому учні 9-Б класу розповідали про красу і велич рідної землі. Підготували захід класний керівник Марія Андріївна Скалько та педагог-організатор Марія Леонідівна Крамар. Ведучими свята були Юлія Жаворонко і Ростислав Щербик.

Людина може вродити багатьма мовами, але найдосконаліше має знати рідну, адже це той чарівний інструмент, на звуки якого відгукуються найтонші та найніжніші струни людської душі. Наша мова — слов'янська, найгарніша та найчужбітша! Її природа найкрасивіша та найбагатша. Але найголовніше — це люди, які славляться не лише гостинністю й працелюбством, а й своїми піснями й танцями. Пісня — найдобріша, найвиразніша мовчизна. Вона вмощує в покоління несе велику відповідальність за безсмертя української пісні, танцю, звичаїв. Ми є майбутнім України і прагнемо миру, спокою, міцної та квітучої держави й

чистого неба над головою. Будьмо гідними своїх предків, збережемо волю і незалежність України. Своїми знаннями, працею, здобутками піднесемо її культуру на найвищий рівень, поважаймо свій народ і його

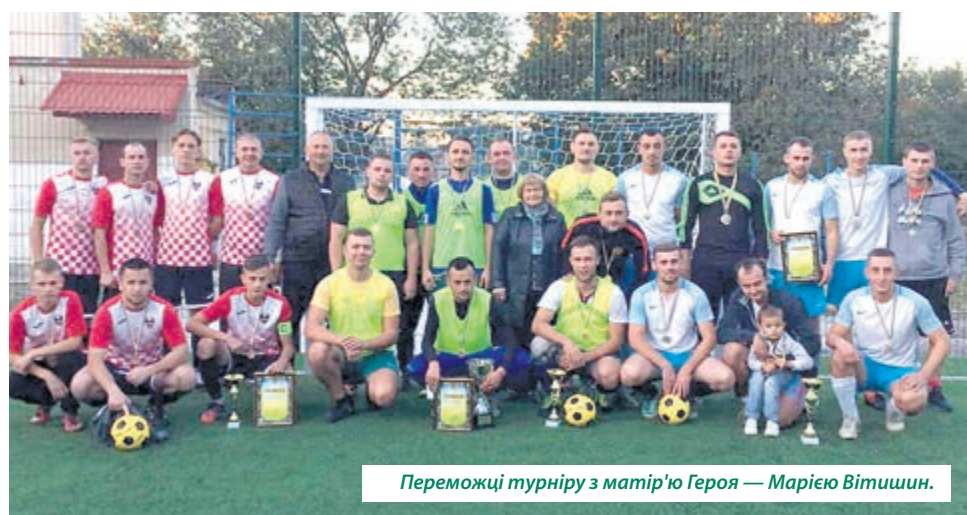
мелодійну мову. Шануймо себе, і шановані будемо.

Юлія ЖАВОРОНКО, учениця 9-Б класу Почапинської ЗОШ І-ІІІ ст., президент учнівського самоврядування «Первоцвіт».

Спорт | Футбол

Турнір пам'яті Івана Вітишина

Два тижні минуло з тих пір, як у смт Велика Березовиця 26 вересня урочисто відкрили новий спортивний майданчик. А вже 5 жовтня на ньому відбулися перші змагання з міні-футболу, до проведення яких активно долучилися селищна рада та Тернопільська РДА.

Переможці турніру з матір'ю Героя — Марією Вітишин.

Сонячної погожі днини тут відбувся турнір пам'яті Героя України, уродженця села Велика Лука Тернопільського району Івана Вітишина, який загинув у січні 2015 року під час оборони аеропорту «Донецьк». Загалом участь у ньому

взяли дванадцять команд різновікових категорій. У безкомпромісній боротьбі за першість змагалися не лише місцеві футболісти, а й колективи з різних сіл Тернопільського та з смт Микулинці Тербовлянського районів.

Вболівальники були захоплені спортивним видовищем, яке впродовж дня прикувало увагу навіть тих, хто раніше байдуже ставився до футболу. Кожен підтримував своїх фаворитів, які показали відмінну підготовку та справжнє бажання бути кращими серед суперників.

Та переміають, як відомо, найсильніші. Цього разу чемпіонами стали футболісти із села Острів. У вирішальному матчі їм вдалося обіграти суперників із Микулинців. У результаті — 1:0 на користь острівчан. Друге місце здобули спортсмени із Машкова. Почесною нагородою виступила команда Великоберезовицької селищної ради.

По завершенні футбольних баталій нагородили також і кращих гравців. Так, кращим бомбардиром визнали мишковецького спортсмена Вігнаша, кращим воротарем — Костюка із Великої Березовиці, а острівчанина Кармеліту — кращим гравцем. Переможців нагородили Кубками, медалями та грамотами.

Лілія ПАТНЮК.

ПОНЕДІЛОК 15 ЖОВТНЯ

06.00, 09.40 III літні юнацькі Олімпійські ігри-2018. Спортивна гімнастика. Індивідуальні змагання...

1+1

06.30, 07.10, 08.10, 09.10 «Сніданок з 1+1»

ІНТЕР

06.00 «Мультифільм» 06.15, 23.00 «Свідство вели... з Леонідом Каневським»

ІСТV

06.00, 19.20 Надзвичайні новини 07.00 Факти тижня. 100 хвилин

СТБ

06.00, 15.30 Все буде добре! 08.00 МастерШеф

НОВИЙ КАНАЛ

05.29, 06.44 Kids Time 05.30 М/с «Том і Джеррі шоу»

ТЕТ

06.00 Байдиківка 06.30 Мультиранок 09.20 М/ф «Тваринний загін. Код Марко Поло»

УКРАЇНА

06.00 Сьогодні. Підсумки з Олегом Пантюком 07.00 Зірковий шлях

НТН

05.45 Х/ф «Капітан «Пілігрим» 07.25 Х/ф «Запорожець за Дунаєм»

ВІВТОРОК 16 ЖОВТНЯ

06.00 III літні юнацькі Олімпійські ігри-2018. Стрибки в воду

1+1

06.30, 07.10, 08.10, 09.10 «Сніданок з 1+1»

ІНТЕР

06.15, 23.00 «Свідство вели... з Леонідом Каневським»

ІСТV

05.35, 20.20 Громадянська оборона 06.30 Ранок у великому місті

СТБ

04.55 Т/с «Анатомія Грей» 06.45, 15.30 Все буде добре!

НОВИЙ КАНАЛ

06.34, 07.49 Kids Time 06.35 М/с «Том і Джеррі шоу»

ТЕТ

06.00 Байдиківка 06.30 Мультиранок 09.20 М/ф «Джастін та лицарі доблесті»

УКРАЇНА

06.30, 07.10, 08.15 Ранок з Україною 07.00, 08.00, 09.00, 15.00, 19.00,

НТН

05.20 Х/ф «Які ж були ми молоді» 07.00 Х/ф «Сімнадцятий трансатлантичний»

СЕРЕДА 17 ЖОВТНЯ

06.00, 09.40 III літні юнацькі Олімпійські ігри-2018. Стрибки в воду

1+1

06.30, 07.10, 08.10, 09.10 «Сніданок з 1+1»

ІНТЕР

05.40 «Мультифільм» 06.10, 23.00 «Свідство вели... з Леонідом Каневським»

ІСТV

05.35, 10.10 Громадянська оборона 06.30 Ранок у великому місті

СТБ

05.10 Т/с «Анатомія Грей» 07.05, 15.30 Все буде добре!

НОВИЙ КАНАЛ

06.39, 07.54 Kids Time 06.40 М/с «Том і Джеррі шоу»

ТЕТ

06.00 Байдиківка 06.30 Мультиранок 09.20 М/ф «Джастін та лицарі доблесті»

УКРАЇНА

06.30, 07.10, 08.15 Ранок з Україною 07.00, 08.00, 09.00, 15.00, 19.00,

НТН

05.15 Х/ф «Грачі» 06.45 Х/ф «Ніагара»

ЧЕТВЕР 18 ЖОВТНЯ

06.00, 09.40 III літні юнацькі Олімпійські ігри-2018. Баскетбол 3х3. Фінали

1+1

06.30, 07.10, 08.10, 09.10 «Сніданок з 1+1»

ІНТЕР

05.45 «Мультифільм» 06.10, 23.00 «Свідство вели... з Леонідом Каневським»

ІСТV

05.35, 20.15 Громадянська оборона 06.30 Ранок у великому місті

СТБ

04.40 Т/с «Анатомія Грей» 06.30, 15.30 Все буде добре!

НОВИЙ КАНАЛ

06.29, 07.44 Kids Time 06.30 М/с «Том і Джеррі шоу»

ТЕТ

06.00 Байдиківка 06.30 Мультиранок 09.20 М/ф «Джастін та лицарі доблесті»

УКРАЇНА

06.30, 07.10, 08.15 Ранок з Україною 07.00, 08.00, 09.00, 15.00, 19.00,

НТН

05.55, 09.00 Х/ф «Зворотного шляху немає»

П'ЯТНИЦЯ 19 ЖОВТНЯ

06.00, 09.40, 11.50, 13.15, 15.10 III літні юнацькі Олімпійські ігри-2018

1+1

07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30 ТСН

ІНТЕР

06.15, 22.00 «Свідство вели... з Леонідом Каневським»

ІСТV

05.35, 10.10 Громадянська оборона 06.30 Ранок у великому місті

СТБ

05.55 Т/с «Коли ми вдома» 06.55 Х/ф «Спокута»

НОВИЙ КАНАЛ

05.49, 06.25 Kids Time 05.50 М/с «Том і Джеррі шоу»

ТЕТ

06.00 Байдиківка 06.30 Мультиранок 09.20 М/ф «Тваринний загін. Код Марко Поло»

УКРАЇНА

07.00, 08.00, 09.00, 15.00, 19.00, 23.00 Сьогодні

НТН

05.45 Х/ф «Розпад» 07.10 Х/ф «Все перемагає любов»

СУБОТА 20 ЖОВТНЯ

06.00, 09.30 М/с «Ведмедисіуди» 06.30, 07.10, 08.10, 09.10 Доброго ранку, Країно!

1+1

06.00, 19.30 ТСН 07.00 «Гроші-2018»

ІНТЕР

06.25 «Мультифільм» 06.55 «Чекай мене. Україна»

ІСТV

05.40 Більше ніж правда 07.25 Я знав!

СТБ

05.55 Т/с «Коли ми вдома. Нова історія»

НОВИЙ КАНАЛ

05.09, 06.25 Kids Time 05.10 М/с «Лунтик і його друзі»

ТЕТ

06.00 Байдиківка 06.30 Мультиранок 09.20 М/ф «Мавпи в космосі-2: удар у відповідь»

УКРАЇНА

07.00, 15.00, 19.00 Сьогодні 07.15, 05.20 Зірковий шлях

НТН

06.15 Х/ф «Вічний поклик» 12.00 «Україна вражає»

НЕДІЛЯ 21 ЖОВТНЯ

07.00, 08.00, 09.00, 21.00 Новини 09.40 Х/ф «Пророк Моїсей - вождизволиитель»

1+1

07.00 «Українські сенсації» 08.00 «Сніданок. Вихідний»

ІНТЕР

06.00 «Мультифільм» 06.30 «Зозуля з дипломом»

ІСТV

05.20 Інсайдер 07.05 Т/с «Відліт-44»

СТБ

06.10 Т/с «Коли ми вдома» 07.05, 11.05 Т/с «Коли ми вдома. Нова історія»

НОВИЙ КАНАЛ

06.05 М/с «Том і Джеррі шоу» 07.30 М/ф «Бігфутболіст: стань легендою»

ТЕТ

06.00 Байдиківка 06.30 Мультиранок 09.20 М/ф «Мавпи в космосі-2: удар у відповідь»

УКРАЇНА

07.50 Зірковий шлях 08.45 Т/с «Подаруй мені життя»

НТН

06.00 Х/ф «Матрос Чижик» 07.45 Т/с «Справа»

«ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ» оголошує конкурс на вакантні посади

- Вантажник з/п 7500 грн
Водії категорії В, С, С1 з/п 10 500
Обвалювальник м'яса з/п 10 000 грн
Забивачі худоби з/п 10 000 грн
Оператор лінії з виробництва харчової продукції з/п 7000
Диспетчер
Оператор-обліковець

ПАП «АГРОПРОДСЕРВІС» оголошує конкурс на вакантні посади

- Оператор свинокомплексу в Старе Місто Підгаєцького району;
Водії категорії В, С, С1
Водій бульдозера
Водій екскаватора
Водій автокрану
Тракторист
Оператор на виготовлення комбікорму
Забійник худоби

Куплю

Куплю стару червону черепицю 0673011109

ВСЕ ДЛЯ ДОМУ

Сервісна служба «Вікна & Двері», ремонт, установка 2вітрів, провітрювачі
526888, 0673542887
Очищувачі питної води (фільтри), картриджі 432676, 0673491313
Кондиціонери провідних фірм світу, 257478, 427237

Меблі

Шафи-купе, безкоштовний замір, 434714, 0674878484, 0958752424
Виготовлення шаф-купе 429969, 0685233332
Виготовлення меблів, продаж меблевої фурнітури 433993, 0674019806, 0631286858

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Продам

Продаємо гуртом та вроздріб саджанці та живці високопродуктивної чорної смородини. Надаємо консультації під час посадки та вирощування. 0973944257
Продам ячмінь чотириграний. 0673661569

Тварини

Продаємо добру дійну корову чорно-рябої масті з п'ятим телям. 0675839340
Терміново віддам в добрі руки двохмісячне біло-руде кошеня (самець). 0977947546
Віддам у добрі руки цуценят 0982266977
Продається тільки корова (3 місяці) чорно-білої масті, 10 років. с. Зайбонки 0688237067

Куплю

Купуємо худобу, телят, коней 498844, 0507404945, 0676726156
Закуповуємо ВРХ, коней, свиней, телят 0977270253

ПОСЛУГИ

Побутові

Чистка килимів та м'яких меблів 0966703044
Професійне перетягування та ремонт м'яких меблів, виготовлення нових 0678386928
Якісна чистка подушок і перин 0974089466

Дахові роботи. Дошка, лати, мурлати 0981010055, 0981010077
Прокат карнавальних та святкових костюмів, великий вибір: казкові герої, пори року, звірі та ін. 0675062200

Навчання

Надаю професійні послуги з англійської мови школярам і студентам (практика та граматики). Досвід роботи за кордоном. Звертатися тел. 0730576575, Ірина

Медичні

Лікування на бджолиних вуликах, пилок, мед 0685392533, 0972076523

- Чистка текстилю
Прасування
Чистка та фарбування шкіри
Чистка весільних платів
Замша
Чистка ковдр
Чистка хутра
Аквачистка пуховиків
Чистка пір'я
Біочистка
Реставрація подушок, ковдр із заміною напінника
Перешиття перин та подушок

43-62-05

Італійська хімчистка "Фрателлі" Тернопіль, Об'їзна, 12/5 (ринок "Західний", 2 ряд)

Фінансові

Кредити 0972227777, 528822, www.terna.ua

РОБОТА

Прийму на роботу в СТО автослюсаря, моториста на легковій автомобілі. 0677005502
На роботу потрібен журналіст. Офіційне працевлаштування. Повний робочий день. Довідки за тел.: 0503776715, 0977218259, 0977947546.

РІЗНЕ

Бажаєш припинити пити? Анонімні алкоголіки 683663538

ВВАЖАТИ НЕДІЙСИМ

Диплом бакалавра В15 №158349, виданий ЛНУ імені Івана Франка 30 червня 2015 року на ім'я Фрубелка Сергія Вікторовича, вважати недійсним. Диплом магістра М17 №064601, виданий ЛНУ імені Івана Франка 30 червня 2017 року на ім'я Кубелка Сергія Вікторовича, вважати недійсним.

РЕКЛАМА ОГОЛОШЕННЯ

НЕРУХОМІСТЬ

Продам
1кім. Східний, 1/5ц, 24м, звичайний стан 0686921537
1кім. Східний, 2/10, 40м, сира, будинок зданий 0686921537
2кім. вул. Злуки 2/11, 63,6 м, без посе-редників 0967554493, 09600865934
2кім. Дружба, 4/5, п/б, 46м, косм. рем., колонка, 21500 0096 6774724
Терміново продам 3-кімнатну квартиру, смт.В.Березовиця, Кемпінг, 61 м. кв., 5п./5 пов. буд., 0673501611
Зк. Сонячний, 3/9ц, 82м, сира, буд. зданий, 47000 0966774724
Зк. Східний, 2/5, п/б, 60м, кім. окр. хорший стан, 25000 0966774724
3кім. Сонячний, 8/10ц, 84 м, сира 0686921537
Продам будинок в с. Смиківці, є гараж, літня кухня, площа 0,14 га. Ціна договір-на. 0976846267, 0352-51-49-22.

Оренда

Винайму квартиру для порядних людей, розглянемо усі пропозиції 423436,0964736766
Здам в оренду приміщення під офіс. Три кімнати по 20м. кв. 0677005502
Здам в оренду 3к. на Бамі 5/9, ц/б, інди-відуальне опалення,евроремонт,сучасні меблі,техніка 0964736766
2 кім. Східний, і/о, новобудова, є меблі та побутова техніка 0686921537
3 кім. Дружба, новобудова, меблі та побутова техніка, і/о, можливо для іно-земців 0686921537
3 кім. Центр, і/о, ремонт, меблі, техніка 0686921537

Куплю

Будинок біля Тернополя, ділянку, дачу, розглянемо усі пропозиції 423436, 0964736766; 0662929348

Дорого землю, городи від 1 га. Допомагаємо в оформленні документів на землю: спадщина, сертифікати. (068) 862-24-29

ТЕХНІКА

Трактори, мототрактори, мотоблоки, дви-гуни різних потужностей, обладнання до них. Гарантія, з/ч, безкоштовна доставка. Знайдете дешевше — віддамо ще дешев-ше 0985989484, 493000, 0982591958, 0666653606, www.tractor_c.com.ua
СТО «Спектр» вул. 15 квітня, 44а: ремонт двигунів, коробок передач, ходової частини, охолоджувальної та паливної систем, комп'ютерна діа-гностика автомобілів, чистка форсунок, рихтувальні і зварювальні роботи 0677005502, 510097

Кoyo. TIMKEN NTN. SNR. Підшипники Для промислової та сільськогосподарської техніки Для легкових та вантажних автомобілів ПАСИ КЛИНОВІ Для імпорتنих комбайнів САЛЬНИКИ м. Тернопіль. Тел. (067) 354-70-97 www.bearings.te.ua

Здам в оренду бокс для ремонту автомобілів по вул. 15 квітня, а також токарний і фрезерувальний верстаті 0677005502. ГБО на авто для всіх типів бензинових двигунів 428220, 0673517555, www.gaz.te.ua

БУДІВНИЦТВО, РЕМОНТ

Будка підлогу, обрізна, вагонка со-снова 0679534307
Газоблоки «Аерок», якісні, сертифікова-ні, клеї для кладки та оздоблення бло-ків, матеріали для утеплення фасадів, 0978085572
Електричні водонагрівачі, продаж, встановлення, технічне обслуговування 404100, 0673533170
Сходи дубові, металеві, ковани від виробника 400335, 0673829242
Труби азбестоцементні, залізобетонні, 424380, 0979798631
Опалювальна техніка, монтаж 522317
Алмазне сверління, буріння отворів під вентиляції та твердопаливні котли, 0960451604
Бетонні кільця для криниць, бруківка, фасадний облицювальний камінь, пара-пети, капелюхи 0977760627
Кондиціонери провідних фірм світу, 257478, 427237
Якісні натяжні стелі. Доступна ціна 0970344458
Всі види будівельно-ремонтних робіт 0976536164

Реклама і оголошення в нашій газеті 528830, 097 7947546 Ціни дійсні з 8.11.2017р.

- Мінімальне оголо-шення — 2 рядки, до 70 символів 5 грн або купон
Кожен додатковий рядок +2 грн
Виділення напівжирним шрифтом +5 грн
Оголошення в рамці — 3 рядки, до 100 символів 20 грн
Оголошення в рамці — 5 рядків, до 150 символів 30 грн
На темному фоні +10 грн
1 позиція у бізнесовому довіднику (2 рядки) 35 грн
Кожен додатковий рядок +5 грн

Будинок-дача біля Тернополя, 2 пов., жилий, 0,06 га, 28500. 0968509583
Мотоблоки нові (потужністю від 4 до 15 к. с.), трактори (від 12 к. с.), мото-трактори, двигуни різних потужностей, навівне обладнання. Гарантія, з/ч, безкоштовна доставка. 0985989484, 493000, www.tractor_c.com.ua
Пшеницю, ячмінь насіннєвий першої ре-продукції. 0973171523, 0974400604, 0686067067

Блочна реклама:
1 см² на 1 сторінці 8 грн
1 см² на кольорових сторінках 6 грн
1 см² на чорнобілих сторінках 3 грн

Оцінка майна майнових прав та бізнесу експертна грошова оцінка землі 067 783 73 59

Мінімальний блок 49x49 мм (24 см²) на чорнобілій сторінці 72 грн

Комп'ютерна діагностика авто-мобілів, усунення помилок, чистка форсунок. 0974351918

Лікування на бджолиних вуликах, бджолоужалення, інгаляція, пилок, перга, прополіс, мед, воскова міль, мертві бджоли. с. Чернелів-Руський. 0679455186

КЛАСИЧНІ МЕБЛІ ВІД ВИРОБНИКА вул. С. Бандери, 47 (м-н «Київ») 0673542064

Діє система знижок, залежно від площі та кількості виходів

Купон безкоштовного оголошення Подільське СЛОВО

Рубрики: [] Куплю [] Продам [] Послуги [] Вважати недійсним
Текст оголошення + телефон
Щоб ваше оголошення було надруковане в черговому номері "Подільського слова", треба заповнити купон і надіслати або принести в редакцію в СЕРЕДУ до 12 год. Наша адреса: 46002, м. Тернопіль, вул. Бродівська, 17.

Вітаємо!

Найщиріші вітання надсилаємо депутату Тернопільської районної ради **Петру Петровичу ЛИТВИНУ** та **Олександру Миколайовичу ГАСІЛІНУ**.

*В святковий день прийміть вітання
На найщиріші побажання:
Здоров'я, щастя та добра,
Наснаги, успіхів, тепла.
І повсякденно, повсякчас
Хай буде все у вас гаразд!*

З повагою — колеги та друзі.

Колектив Настасівської сільської ради, депутатський корпус та члени виконавчого комітету щиро вітають з днем народження сільського голову с. Настасів **Миколу Ярославовича ЗЛОНКЕВИЧА**.

*Нехай завжди Вас сміхається доля,
Несуть тільки радість з собою роки,
Хай щастя і здоров'я не зрадить ніколи,
Хай збуваються мрії, бажання й думки.*

Щиро вітаємо начальника відділу молоді та спорту Тернопільської РДА **Ганну Миколаївну ГАЛИЧ**.

*В житті хай лунають лише теплі слова,
А серце ніколи від болю не плаче.
І крутиться весело Вам голова
Лише від любові, добра та удачі!*

З повагою — колеги та друзі.

Щиро вітаємо з ювілеєм директора районного будинку культури **Віктора Михайловича ЗАБУЖИ**.

Шановний ювіляре! Прийміть сердечні привітання з цієї нагоди. Нехай у Ваших задумах завжди буде мудрість, на роботі – підтримка, вдома – увага, у серці – світло від людської вдячності. Бажаємо міцного здоров'я, нових досягнень та успіхів. Нехай до сторіччя Вас супроводжує щаслива удачі та Боже благословення!

З повагою — працівники відділу культури Тернопільської РДА, районного будинку культури, клубних закладів району, центральної районної бібліотеки, Великобірківської та Острівської музичних шкіл, комунального закладу Тернопільської районної ради «Меморіальний музей ім. С. Крушельницької» с. Біла, районної організації профспілки працівників культури.

Педагогічний колектив Острівської ЗОШ І-ІІІ ступенів щиро вітає з днем народження вчителя української мови та літератури **Лідію Степанівну ТУР**.

*Із днем народження вітаєм!
Добра і радість бажам,
Здоров'я на усі літа,
Хай в серці квітне доброта.
Хай в небі сонце ніжно сяє,
Веселка барвами заграє,
Щебечуть солов'ї грайливо
На життя довге ці щасливе!*

Колектив Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тернопільського району щиро вітає з днем народження завідувачку відділення соціальної допомоги вдома **Оксану Романівну ПАЛІЙ**.

*Життя хай квітне, мов вишневий сад,
І кожен день усміхнено радіє,
А доля подарує зорепад
Здоров'я, миру, успіхів, надії!*

Колектив НВК «Довжанківська ЗОШ І-ІІІ ступенів – ДНЗ» щиро вітає з одруженням вчителя зарубіжної літератури **Ольгу Ігорівну ЛИТВИН** і її нареченого **Володимира Дмитровича а БІЛОГО**.

*Щоб в злагоді і щасті жили,
Щоб одне одного любили,
Щоб були щодні і близькі,
Дитячий сміх лунає у хаті!
А ще достатку і тепла на многі літа!*

Оголошення

13. 11. 2018 року у приміщенні Білецької сільської ради за адресою: Тернопільська область, Тернопільський район, вул. Г. Мазепи, 27 будуть проведені громадські обговорення містобудівної документації «Детальний план земельної ділянки для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель та споруд в с. Білецької сільської ради Тернопільського району Тернопільської області, власник Буслевич Альона Петрівна».

Інформує служба «101»

Будьте обережні: вибухонебезпечні предмети!

На жаль, у нашій країні існує сумна статистика щодо загибелі людей від необережного поводження з вибухонебезпечними предметами, тому вкотре нагадуємо про правила поводження з невідомими предметами, що можуть становити небезпеку.

Від початку 2018 року на території Тернопільського району знайдено та знешкоджено 20 вибухонебезпечних предметів.

Щоб уникнути нещасних випадків, потрібно запам'ятати, що доторкатися до вибухових або невідомих предметів не можна, тому це небезпечно для життя та здоров'я. Виявивши вибухонебезпечні предмети далі від населених пунктів, потрібно добре запам'ятати дорогу до того місця, поставити біля них пам'ятну табличку. Про знайдені вибухонебезпечні предмети необхідно негайно сповістити представників органів місцевого самоврядування, поліцію, рятувальників. До жодних самостійних дій вдаватися не потрібно.

Аби запобігти дитячому травматизму від ВВП, слід дотримуватись наступних правил: **не можна користувати-**

ся без нагляду дорослих піротехнічними засобами, хлопавками, петардами, феєрверками. Більше того, не можна зберігати їх удома, адже вони належать до вибухонебезпечних предметів. Міра безпеки зростає у випадку використання саморобних піротехнічних іграшок, що втрачає можливість отримання такої міри безпеки, втрачає зору, каліцтва та навіть загибелі. Так само існує висока ймовірність спричинити пожежу, якщо бавитися з вогнем біля горючих і легкозаймистих речовин та матеріалів.

Якщо ви все ж натрапили на підозрілий предмет, негайно та проровно оцініть ситуацію за номером 102.

Тернопільський РВ управління ДСНС України у Тернопільській області.

Актуально

Хочеш змінювати країну? Йди в політику

Українська галицька партія запрошує охочих на навчання в Політичній академії.

Вам набридло слухати порожні обіцянки чиновників? Плануєте спробувати себе у ролі політика? Впевнені, що можете творити зміни, але не знаєте, з чого почати? Тоді вам — у Політичну академію!

Це — 3-місячне навчання з підвищення політичної обізнаності людей, яке кращого рівня, нові знайомства, цікаве спілкування, корисні вміння та навички — це ті особливі «фішки», заради яких варто відвідувати заняття в Політичній академії.

Після закінчення навчання ви:

- знатимете, що таке державний устрій, державна політика, місце держави у суспільно-політичних процесах в Україні;

- будете вміти залучати мешканців до вирішення проблем села/громади/міста/області;
- зможете налагодити співпрацю між жителями й органами влади.

Перше заняття відбудеться 20 жовтня у Тернополі за адресою: пр. С. Бандери, 2 (готель «Авалон»).

Для участі у Політичній академії обов'язково треба зареєструватися за телефоном 068 96 23 882, Фейсбуку («Політична академія»).

Оголошення

Гаї-Шевченківська сільська рада проводить громадські обговорення містобудівної документації «Детальний план забудови земельної ділянки для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель та споруд гр. Васильків Р. С. в с. Гаї-Шевченківські Тернопільського району Тернопільської області». Громадські слухання відбудуться 15. 11. 2018 року о 10 год. у приміщенні Гаї-Шевченківської сільської ради за адресою: Тернопільська обл., Тернопільський р-н, с. Гаї-Шевченківські, вул. Тернопільська, 10.

Петриківська сільська рада повідомляє про зміну тарифів на вивезення твердих побутових відходів ДП Фірмою «Альтфатер Тернопіль»:

- для населення та бюджетних установ 87,07 грн. з ПДВ;
- для інших споживачів 94,90 грн. з ПДВ.

Заява про наміри

АТ «Укртрансгаз» філія УМГ «Львівтрансгаз» повідомляє про намір обґрунтувати розмір санітарно-захисної зони для газорозподільної станції р-н, с. Острів. Тернопільського ЛВУМГ, що розташована за адресою: 47728, Тернопільська обл., Тернопільський р-н, с. Острів.

Дані щодо юридичної особи: АТ «Укртрансгаз», сертифіковане за міжнародною системою якості ISO 14001:2015; адреса: 01021, м. Київ, Кловський узвіз, 9/1; керівник – Хоменко А.І.; тел./факс: (044) 461-20-95. Вид економічної діяльності – 49.50 трубопровідний транспорт (основний).

Газорозподільна станція (ГРС) – об'єкт газотранспортної системи, призначений для зниження тиску природного газу, з яким він надходить з магістрального газопроводу, до тиску, допустимого для мереж розподільного газу, з наступної подачі газу споживачам з необхідним і сталим тиском, ступенем очищення, ступенем одорювання.

Встановлення розміру санітарно-захисної зони об'єктів здійснюється із врахуванням фактичних відстаней до найближчої житлової забудови, забруднення повітря населених місць, рівнів шумового та вібраційного забруднення, а також критеріїв вибухо-пожежонебезпечності.

Межі санітарно-захисної зони та найближчої житлової забудови речовин забруднюючих речовин в атмосферному повітрі і шуму на межі санітарно-захисної зони визначаються на підставі розробки матеріалів обґрунтування розміру санітарно-захисної зони: ТОВ «Укргазбудпроект»; адреса: 02183, м. Київ, вул. Кибальчича, 13 А, офіс 2, тел. 0986103934.

Зауваження та пропозиції щодо наміру АТ «Укртрансгаз» філії УМГ «Львівтрансгаз» обґрунтувати санітарно-захисну зону для ГРС Острів Тернопільського ЛВУМГ протягом 30 днів з моменту опублікування повідомлення приймає Острівська сільська рада за адресою: Тернопільська обл., Тернопільський р-н, с. Острів, вул. Кордуби, буд. 63, тел. (0352) 29-17-75.

Оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля

ПрАТ «Птахофабрика Тернопільська» повідомляє про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності з метою врахування зауважень та пропозицій громадськості до планованої діяльності щодо утворення установи УТ 100 для термічного знищення біологічних відходів тваринного походження, які утворюються на підприємстві в результаті виробничої діяльності.

Встановлення установки для термічного знищення біологічних відходів планується на території підприємства. Запланована ділянка з твердим покриттям розташована на території Великогаївської об'єднаної громади за межами населеного пункту с. Великі Гаї Тернопільського району Тернопільської області. Житлова забудова — на відстані більше 1 км.

Громадські слухання (перші) відбудуться о 10 год. 29 жовтня 2018 р. в приміщенні фойє центрального офісу ПрАТ «Птахофабрика Тернопільська», за адресою: Тернопільська обл., Тернопільський район, с. Великі Гаї, вул. Галицька, б. 180. Дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі оцінки впливу на довкілля — 27. 07. 2018 за № 20187261336.

Співчуття

Педагогічний колектив Острівської ЗОШ І-ІІІ ступенів висловлює щирі співчуття вчителю початкових класів **Юрійчин Марії Володимирівні** з приводу смерті матері.

Колектив Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) висловлює глибоке співчуття соціальному робітнику с. Серединки **Свідерській Орісі Іванівні** з приводу тяжкої втрати — смерті чоловіка.

Життя як воно є

Підбитий птах

Люди поспішали хто куди, а я повільною ходою дійшла до зупинки. Разом з іншими пасажирками опинилась у маршрутці, щоб якось доїхати на роботу. Розраховувалась за проїзд, очима почала шукати вільне місце. Все зайнято.

Мою увагу привернув молодий і красивий хлопчина у військовій формі, років двадцять, який збайдужим поглядом дивився у вікно. Його погляд ніби гбодурив про знівечену і поранену душу. Цей біль був настільки го- стрим, а рана здавалась такою глибокою, що моє серце вмить це відчуло і мало не вискочило з грудей.

Промайнула думка, що такий юний, а вже пережив якийсь велике горе. Раптово мій погляд зупинився на його руці. До горла підкотилась якийсь холодний клубок, який побачила, як він прикриває рукавицею протез. Цей синьоокий хлопець, немов підбитий птах зі зламаним крилом, вже ніколи не зможе розправити крила, щоб злетіти у піднебесся. Він це добре розумів. Ніхто не знає, скільки провів безсонних і важких ночей, проливаючи сльози і сподіваючись на диво, але диво не сталося. Мусів прийняти те, що приготувала йому доля.

Чомусь стало так боляче за нього... Сльози застигли на віях, і здавалось, ніби горить під ногами земля, а я падаю у невидиме провалля.

Через пів зупинки красень мовчки вийшов. Повільно пішов тротуаром.

У нього, мабуть, є мати, серце якої крається від болю за свою кровинку, що стала жертвою обставин, жертвою

чиєїсь брудної гри, що так жорстоко переколює людські долі.

Їхала й не могла забути цей погляд. Тисячі запитань роїлись у моїй голові... Чому зачерствіли наші душі?! Чому так підло обірвали, обламали, покалічили синьооку юнь? Чому пошматували бутон, який ще не встиг розпуститись? Чому безмовно гостять сиротні квіти? Чому діти ще в утробі матері востанок живуть матерями? Чому чорні хустини покривають кости молодих жінок, розбивають серце, перетворюючи їх на чорнокрилих вдів, залишаючи довічну рану на серці? Хто розв'язав цю прокляту і нікому не потрібну війну, яка забирає сонячні мрії людства, спустошує душі та серця, висмоктує фізичну і моральну красу? Вона, як ракова пухлина, що пускає свої отруйні метастази, пожирає все навколо, залишаючи сотні тисяч згарич.

Всім, хто причетний до людських сліз і горя сниться, напевно, кольорові сни, їх не мучать докори сумління за тих юнаків, які повернулись зі скаліченими тілами і пошматованими душами. Вони беруть початок із молодих вен, не підозрюючи, що настане час, коли доведеться звітувати за вчинки перед Тим, кого не можна купити за всі гроші світу,

перед Тим, хто знає наперед наші наміри, перед справжнім Суддею, який вміє відділити зерно від полови, а правду – від брехні. Нехай задумаються всі, що все має свій початок, але має і кінець. Ще однією, хто отри-має палача через решето всіх нас, залишаючи кровоточиві рани у душах. Зберіг молоді паростки юні, щоб вони ніколи не кружляли у небі підбитими журавлями, і не скроплювали гіркими сльозами матінку-землю. Щоб кожного ранку яскраве сонце своїм поцілунком сповідало про народження нового, мирного і щасливого дня.

Василина ВОВЧАНСЬКА.

Господині в записничок

Гарбуз — хіт сезону

Найвні в гарбузі поживні речовини роблять його незамінним при занепаді сил, виснаженні і навіть при такому захворюванні, як рак. Це прекрасне джерело вітаміну В1, вітаміну В3 і вітаміну С. А завдяки наявності високого вмісту кальцію і калію його використовують для лікування захворювань кісток і суглобів, виразки шлунку і дванадцятипалої кишки, діабету, а також для зниження високого артеріально-го тиску і підвищення кислотності шлунку.

Гарбуз корисний для головного мозку і покращує пам'ять.

Елемент калій, який міститься в гарбузі, зміцнює серцевий м'яз і серцево-судинну систему загалом.

Здавна використовували м'якоть гарбуза у разі шкірних захворювань, в тому числі екзема, псоріазу, висипання, запалення. Для цього натерли на тертці невеликий шмагочок гарбуза, вичавлювали сік, а кашку прикладали на уражене місце на 20 хв. Потім змивали прохолодною водою.

Гарбуз містить велику кількість насіння, яке також використовують в медицині. Особливо корисне насіння гарбуза чоловікам. З давніх часів з нього виготовляють засоби для підвищення потенції, зміцнення простати, сечостатевої системи, очищення нирок і сечового міхура. Крім цього, насіння гарбуза використовують як болетамувальний засіб при артриті, як дієтичний — для схуднення, як антидепресант, а також для вигнання паразитів з організму.

Цілющий гарбузовий сік

Гарбуз містить велику кількість бета-каротину, завдяки чому він має яскравий помаранчевий колір. Він ефективно очищує печінку і кров, омолоджує організм.

Сік з гарбуза є лікувальним засобом у разі підвищеної температури, утрудненого сечовипускання, каменів у нирках, зайвої ваги, захворювань шкіри, діабету, депресії, кровотеч, інтоксикації, безсоння, закрівл.

Для приготування соку знадобиться: гарбуз – 200-300 г, цукор або мед – 15-20 г, трохи води.

Очистіть гарбуз від шкірки, вичавте сік, додайте меду або цукру. Якщо напій густий — додайте невелику кількість води. При безсонні пийте на ніч за 1 годину до сну. При підвищеній вазі та інших порушеннях, замість цукру, використовуйте мед.

Застереження. У деяких людей страви з гарбуза і його сік можуть спричинити здуття, відчуття тяжкості в кишечнику. Щоб уникнути цього, слід додавати насіння фенхелю, кропу або кмину.

Гарбуз в кулінарії

Гарбуз швидко в кулінарії і приємний на смак. Використання цього інгредієнта надає стравам вишуканого смаку. Зокрема, на основі гарбузового пюре готують апетитні супи, десерти, запіканки. Пють краще рубити, печеню гарбуза. Для цього розріжте гарбуз навпіл, промийте, очистіть від насіння і покладіть зрізом донизу на деко, додайте 2 склянки води й помістіть в духовку, нагріту до 200°C. Випікайте приблизно годину. Остудіть, очистіть від шкіри, збийте в блендері. Зайве пюре можна заморозити в герметично закритій тарі і зберігати впродовж 6 місяців.

Гарбуз використовують і для випічки, наприклад, кексів, мафінів, навіть хліба. Для цього слід замінити 50% жиру, передбаченого в рецепті, на гарбузове пюре. Солоні страви з гарбуза поєднують із сумішшю приправ: кориця, гвоздика, мускатний горіх. Солоні страви — з бринзою, петрушкою або розмарином.

Продовження на стор. 16.

Цікаво знати

Зимовий/літній час: економія — вже не аргумент

Україна слідом за Європейським Союзом може прийняти рішення про скасування переходу на зимовий час. Як стало відомо, Мінекономрозвитку має намір ініціювати обговорення цього питання в Кабінеті Міністрів.

У міністерстві нагадали, що Україна взяла курс на євроінтеграцію, що передбачає імплементацію законодавства ЄС і якщо євровичновники приймуть рішення про скасування переходу на зимовий час, офіційний Київ також піде на аналогічні заходи.

У відомстві також додали, що інформації про економічне обґрунтування щорічного переведення годинників в міністерстві немає.

В Академії наук також спростували думку про користь переходу на літній час для України. «Істотної економічної вигоди немає. Є переваги у використанні світлової частини дня для відпочинку», — заявив для пресидії НАН академік Ярослав Яцків.

Головною причиною для запровадження літнього часу є бажання держави «регулювати» економіку та уніфікувати спосіб життя в країні.

Першими змінили час на теренах України ще більшовики, які в 30-х роках минулого століття застосували «декретний час». Керування часом чиновники завжди пояснювали необхідністю заощаджувати електроенергію та повніше використовувати сонячне світло.

Але головною проблемою була головною проблемою енергопостачання. Більш важливим є нівелювання дисбалансу споживання електрики вночі і вдень. Переведення стрілок на зимовий час впливає на врегулювання цього дисбалансу. Натомість зміни часу відкрили великий «фронт робіт» для бюрократів і чиновників. Обґрунтування, перепланування, реперування розкладів і графіків робіт, численні наради і засідання — бюрократія стала головним бенефіціаром від

маніпулювання часом. Щодо незручностей та економічних збитків внаслідок зміни часу двічі на рік, то ніхто ніколи ґрунтовно це питання не вивчав. Одностайно про небезпеку для здоров'я людей говорять тільки лікарі. Поступово, як в ЄС так і в інших країнах, стало зрозуміло, що переведення стрілок не має жодного економічного ефекту.

не дає, то Україні, асоційованому учаснику ЄС, варто підтримати ініціативу Євросоюзу і також скасувати перехід на літній час. Наскільки це правильно стосовно жителів західних областей — питання, яке мають вирішувати фахівці. Адже, нагадаємо, що у 2011 році Україна Рада вирішила залишитися на літньому часі. Щоправда,

Населення почало сприймати переведення стрілок як безглузду забаганку начальства. В ЄС, коли уряди стикаються з жорсткою критикою незадоволених ситуацією в економіці, коли виборці перестають довіряти традиційним партіям, коли критикують за марнотратство, дійшли висновку, що відмовитися від процедури, яка давно втратила популярність, піде на користь бюрократії. Бюрократія для себе вже визначилася — ідея маніпулювання часом себе виправдала. Ті самі мотиви діють і в Україні. Отже, скоріше за все, Україна відмовиться від переведення стрілок навіть раніше, ніж країни ЄС під гаслом «уніфікації з Європою».

Замість висновку. Якщо переведення годинників можливої суттєво економити електроенергію

через півроку це рішення скасувала, бо люди на заході України обурювалися, що їхні діти йшли в школу затемна. Чому так? Формально Україна розташована у другому часовому поясі, але насправді західна частина її території належить до першого (1,5 хв.), а схід до другого — до третього (аж на 11 хвилин). Відтак, сонце на Луганщині сходить на півтори години раніше, ніж на Закарпатті. Тому, коли в Києві 12:00, то в Луганську — в 12:40, а в Ужгороді — тільки 11:35. Через це в східних областях люди незадоволені літнім часом, бо світло там о 3-й годині ночі, а в західних — зимовим, через який о 9-й ранку все ще темно.

То який час залишити — літній чи зимовий — дискусія триває...

Футбол | Чемпіонат Тернопільського району

Вирішення локальних питань

Неочікувано і навіть із присмаком неприємності для своїх уболівальників завершували турнірний шлях команди вищої ліги. Якщо новоспечені чемпіони зі Шляхтинців не впали духом і боролися за очки в Прошовій, в якій ще були шанси на «бронзу», то срібний призер із Дубівців, для якого гра зовсім нічого не важила, на матч зі ще одним кандидатом на 3-тє місце – командою з Плотичі — виставив резервний склад. Цим скористалися досвідчені минулорічні чемпіони і дотиснули господарів, забивши за останні 15 хвилин 5 голів.

Ще більше здивували представники Великих Бірок, випустивши в зустрічі з Івачевом дискваліфікованого футболіста, за рахунок чого господарі здобули технічну перемогу (рішення контрольно-дисциплінарного комітету Тернопільської районної федерації футболу від 2 жовтня 2018-го року), а разом із нею і бронзові медалі чемпіонату.

Також свої питання вирішували представники зони вильоту. Після технічної поразки від Великої Березовиці за невідповідне до гри поле команди з Білої потрібно було вигравати заключну зустріч у Соборного та сподіватися, що футболісти з Озерної програють. Та дива не сталося. Мало того, що команда з Озерної не зустріла опору з боку Великої Березовиці, так ще й самі футболісти з Білої свою зустріч провалили.

Ще в одній грі, яка нічого не вирішувала, представники Острова двічі «розписалися» в кожному таймі у воротах Великого Глибочка.

Результати заключних зустрічей вищої ліги: Біла – Велика Березовиця 0:3 (-: +), Прошова – Шляхтинці 4:0, Озерна – Велика Березовиця 3:0, Івачів – Великі Бірки +:- (3:0), Біла – Соборне 1:3.

Отже, призова трійка чемпіонату Тернопільського району з футболу 2018-го року виглядає таким чином: 1-ше місце – Шляхтинці, 2-ге – Дубівці, 3-тє – Івачів. Невдахами цього року стали колективи з Соборного і Білої, які і покидають вищу лігу.

Юрій БУЧИНСЬКИЙ, заступник голови Тернопільської районної федерації футболу.

Вища ліга. Підсумкова турнірна таблиця

№	Команда	І	В	Н	П	ТП	Р/М	О
1	Шляхтинці	22	16	3	3	0	60 - 19	51
2	Дубівці	22	14	2	6	0	63 - 42	44
3	Івачів	22	12	4	6	0	53 - 29	40
4	Плотича	22	13	1	6	2	52 - 32	40
5	Прошова	22	11	4	7	0	49 - 41	37
6	Великі Бірки	22	10	3	7	2	42 - 45	33
7	Острів	22	9	1	12	0	48 - 47	28
8	В.Березовиця	22	7	4	11	0	39 - 48	25
9	В.Глибочок	22	7	1	13	1	24 - 46	22
10	Озерна	22	6	3	13	0	42 - 62	21
11	Соборне	22	6	3	13	0	33 - 58	21
12	Біла	22	4	3	14	1	31 - 58	15

Кубок Тернопільського району

Визначилися чвертьфінальні пари

Минулої неділі на чотирьох сільських стадіонах стартував черговий Кубок Тернопільського району з футболу імені Івана Штаневського. З 8-ми матчів 1/8 фіналу відбулося лише 6 – команда з Дубівців в останню мить знялася зі змагань, адже отримала право на участь у Лізі чемпіонів Тернопільщини, а колектив «Динамо» (Красівка), ослаблений травмами кількох провідних футболістів, не зумів зібрати на гру необхідну кількість гравців. Інші зустрічі пройшли без ексцесів і принесли задоволення вболівальникам.

У трьох поєдинках зафіксовано великі рахунки. У двох із них вищі за рангом команди декласували суперників: футболісти з Баворова не змогли знайти ключі до воріт великобобрівського колективу, а представники Мишковичів «познущалися» над командою з Лозової.

В зустрічі Острів – Івачів перший тайм пройшов у рівній боротьбі, а ось у другій половині зустрічі клас досвідченіших футболістів з Івачева дався взнаки, і під кінець зустрічі вони дотиснули молодий, але амбіційний колектив з Острова.

Ще три гри основного етапу Кубка тримали в напруженні вболівальників до останньої хвилини. В матчі Товстолуг – Прошова все вирішив один забитий м'яч, а ось футболісти з Плотичі тільки в другому таймі підтвердили свою перевагу над представниками Великої Березовиці, забивши ще 2 голи. У зустрічі Білоскірка – Соборне арбітр зустрічі довелося призначати додаткові тридцять хвилин, щоби визначити переможця. В овертаймі краще себе виявили футболісти з Білоскірки, які і вийшли в наступний раунд змагань.

Результати поєдинків 1/8 фіналу Кубка Тернопільського району: Білоскірка – Соборне 4:3 (основний час 2:2), Плотича – Велика Березовиця 3:1, Великі Бірки – Баворів 5:0, Великий Глибочок – «Динамо»-Красівка 3:0 (+:-), Острів – Івачів 2:6, Товстолуг – Прошова 0:1, Мишковичі – Лозова 7:0. Чвертьфінальні зустрічі відбудуться на стадіонах сіл Скоморичі і Товстолуг у неділю, 14-го жовтня: Мишковичі – Прошова, Великий Глибочок – Плотича, Підгородне – Івачів, Білоскірка – Великі Бірки.

Окрім цього, минулої неділі стартувала друга Ліга чемпіонів Тернопільщини, в якій беруть участь два представники Тернопільського району – команда «Лісма» Шляхтинці (володар першого трофею) і колектив «Говерла» Дубівці (віце-чемпіон Тернопільського району). Наші футболісти стартували на виїзді і зробили це вдало. Футболісти зі Шляхтинців іще до сєред господарям і зуміли втримати перемогу.

Те саме могли зробити і представники Дубівців, але вже в компенсований арбітром час утратили 2 очки, до того ж, у першому таймі не реалізувати пенальті.

Результати зустрічей наших команд: «Обрій» (Ланівці) – «Лісма» (Шляхтинці) 1:3, «Оріон» (Григорів, Монастирський район) – «Говерла» (Дубівці 2:2).

Юрій БУЧИНСЬКИЙ, заступник голови Тернопільської районної федерації футболу.

Чемпіонат Тернопільщини серед ветеранів

Команда з Настасова — чемпіон!

Відбулися матчі заключного, 14-го туру чемпіонату Тернопільської області серед ветеранів (40 років і старші).

Чемпіон та срібний призер змагань визначилися доточно. В останній ігровий день заочна боротьба точилася за бронзові нагороди першості.

Передарбота розклали команди нагороди для ФК «Гаї-Шевченківські», який випереджав свого головного конкурента в боротьбі за третє місце «Ветеран» із Тернопільського району на одне очко. Однак гайчани поступилися 0:4 беззаперечному лідеру і новоспеченому чемпіону – настасівському «Агропродсервісу» (на фото), а «Ветеран» здобув важку перемогу над «Гірником» зі Скалата (1:0), завоювавши бронзові нагороди.

Підсумкова турнірна таблиця

№	Команда	І	В	Н	П	М	О
1	«Агропродсервіс-Ветеран»	12	12	0	0	57 - 4	36
2	«Медобори» Гусятинський р-н	12	8	1	3	28 - 18	25
3	«Ветеран» Тернопільський р-н	12	7	1	4	27 - 15	22
4	ФК «Гаї-Шевченківські»	12	6	3	3	29 - 33	21
5	«Сокил» Збараж	12	3	2	7	13 - 35	11
6	ФК «Ланівці ОТГ-Стандарт»	12	1	2	8	8 - 38	5
7	«Гірник» Скалатська ОТГ	12	0	1	11	11 - 31	1

ФУТБОЛЬНЕ ТАБЛО

Чемпіонат України. Друга ліга, тур 12: «Нива» (Тернопіль) – ФК «Калуш» (Івано-Франківська обл.) – 1:2

Голи: Гатала, 44 – Скакун, 47; Книш, 49

Наприкінці першого тайму Гатала змістився і гарматним дальнім ударом із рикошетом від каркасу воріт відкрив рахунок – 1:0. Гості сперечалися, мовляв, м'яч за лінію не потрапив, але арбітр гол зарахував. На початку другої 45-хвилинки Андрій Кохман скинув на Скакуна, котрий набігав із лівого краю, і Дмитро в докці підкрив у дальню «штанку» – 1:1. Не встигши відійти від тако шоку, як отримали другий гол. Книш, підхопивши м'яч глибоко на своїй половині поля, дійшов до чужого штрафного майданчика і чітким ударом у ближню «дев'ятку» метрів із 20-ти вивів Калуш уперед – 1:2.

Наразі «нівівці» з 13-ма очками в активі посідають 7-му сходинку турнірної таблиці серед 10-ти команд.

У суботу, 13 жовтня, «Нива» (Тернопіль) поїде у гості до закарпатського ФК «Минай». Початок матчу о 16:00.

Аматорський чемпіонат України, тур 10: «Рочин» – «Тернопіль-ДЮСШ» 3:0, «Хмельницький» – «Агрон-ОТГ» (Великі Гаї, Тернопільський р-н) 0:3 (Вонс, 8 пен.; Процик, 69; Лук'янов, 76), «Кристал» (Чортків) – ФК «Малинський» – 1:1 (Крайчинський, 90 – Воробей, 59).

Наступний матч: 14 жовтня – «Агрон-ОТГ» – «Кристал».

Все буде смачно

Рецепти страв із гарбуза

Гарбузові оладки

Змішайте 2 і 1/4 чашки борошна і 4 ч. ложки пекарського порошку, 4 ст. ложки коричневого цукру, 2 ч. ложки кориці, дрібку гвоздики і дрібку мускатного горіха. До суміші додайте 3 ст. ложки меленого насіння льону (замініть 2 яйця в рецепті), 2 чашки гарбузового пюре, 1 чашку молока. Замісіть тісто і випікайте млинці на гарячій сковороді з олією з двох боків.

Гарбузовий десерт

Викладіть у прозору склянку по два шари холодильного пюре і йогурту. Помістіть у морозильник. Зверху прикрасьте горіхами і полийте медом.

Гарбузове смузі

Змішайте в блендері одну чашку гарбузового пюре, жменя несоленого мигдалю, 1 заморожений банан, чашку молока. Додайте кориці, гвоздики, мускатного горіха, меду за смаком. Збийте до однорідної. Мож-

на додати 1 ст. ложку вівсяних пластівців — напій стане більш густим і поживним.

Запіканка з гарбуза і рису

Зваріть рис, щоб вийшло 6 чашок. На сковороді обсмажте велику нашатковану цибулину в 4 ст. ложках вершкового масла. Додайте 4 чашки дрібно нарізаної кубиками сирій гарбузової м'якоти без шкіри. Влийте 2 чашки води і тушуйте на маленькому вогні під кришкою 7 хвилин, щоб гарбуз став м'яким, але не перетворився на пюре. Додайте половину нашаткованого пучка петрушки, 1 ч. ложку порошку куркуми, трохи морської солі, червоного перцю, 4 столові ложки олії, відварений рис і тушуйте ще декілька хвилин. Викладіть цю масу в форму для запікання, змащену олією, посипте гарбузовим насінням і запікайте при температурі 180°C 20 хвилин — поки не зарум'яниться насіння зверху (стежте, щоб воно не згоріло).

Суп із печеного гарбуза з кокосом

Наріжте гарбуз скибочками завширшки близько 4 см кожен, скропіть оливковою олією. Запікайте при температурі 200°C приблизно півгодини. На 3 склянки готового печеного гарбуза додайте 1 склянку кокосового молока, трохи солі та кайенського перцю. Додайте 1 ст. ложку кокосової олії. Збийте все це в блендері до однорідної маси. Перелийте в каструлю, доведіть до

кипіння і вимкніть. Якщо суп занадто густий, додайте трохи води. Подавайте зі сметаною або йогуртом і грінками. Можна замість грінок зверху посипати злегка підсмаженими кокосовими пластівцями (не солодкими).

Салат із гарбузом

Наріжте гарбуз скибочками, скропіть оливковою олією. Запікайте при температурі 200°C приблизно півгодини. На великій тарілці викладіть шарики зелені руколи, нарізаний огірок і авокадо. Скропіть все це лимонним соком і оливковою олією. Зверху викладіть скибочки печеного гарбуза, посипте гарбузовим насінням, посоліть і подавайте до столу.

Вівсянка, запечена з гарбузом

Звечора змішайте 6 чашок вівсяних пластівців (не швидкого приготування) зі

столовою ложкою кориці, дрібною мускатного горіха, дрібною гвоздики, 1 ч. ложкою пекарського порошку, 3 ст. ложками меленого насіння льону (замість двох яєць), 1,5 чашки гарбузового пюре, 1,5 чашки розтопленого вершкового масла, 2 чашками моричевого цукру. Перелийте масу в форму для запікання, змащену олією, і залиште до ранку. Відтак запікайте при температурі 180°C 20 хвилин. Зверху полийте йогуртом.

Варення з гарбуза

На малому вогні, постійно помішуючи, зваріть протягом 25 хвилин: 3 чашки гарбузового пюре, 1/2 чашки коричневого цукру, 2 ч. ложки кориці, 2 ст. ложки натертої лимонної цедри, 2 ч. ложки лимонного соку, щіпку солі, 1/2 ч. ложки порошку імбиру і дрібку мускатного горіха. Остудіть, додайте 1 ч. ложку ванільного екстракту. Перекладіть варення в попередньо ошпарену окропом суху банку і зберігайте в холодильнику до двох тижнів.

Смачного!

Дитячий майданчик

Знайди вімінності

Лабіринт

Дід Осінник

У темному лісі живе дід Осінник. Спить на сухому листі, сторожко прислухається до пташиного співу. Як тільки почує сумну журавлину пісню — курли-курли — підводиться й каже:

— Прийшла моя година. Відлітають до теплому краю журавлі.

Виходить з лісу дід Осінник — сірий, у сивому дощовику. Де пройде, там листя жовтіє й опадає на землю. Виходить на узлісся, прихylaється до дуба й тихо-тихо щось мугиче.

Це не пісня, а осінній вітер... Коли дід співає, його борода росте, розвівається за вітром. Ось вона вже простяглася луками. Посірили луки

— Осінній туман, — кажуть луки.

І не здогадуються, що це ж борода діда Осінника.

Василь СУХОМЛИНСЬКИЙ.

Скоромовки

Ворона сороці намисто купила,
В намисті сорока намистинки лічила.

Великі мурахи грали у шахи,
А маленькі мурашки — у шашки.

Обережний хитрий лис до нори вечерю ніс.
Біг додому лісом лис, шелестів над лісом лис.

Що на спинці в їжачка?

Що несе на спинці
Спритний їжачок?
Він несе на спинці
Золотий листок.

Що несе на спинці
В дощик і сльоту?
Він несе на спинці
Осінь золоту.

Г. УСАЧ

Вовк осінньою порою

Вовк осінньою порою
Примостився під сосною —
Шіє валянки вовчесько,
Бурмотить: «Зима вже близько.
Шубу теплу власну маю,
Лапи в валянки сховаю.
Ще пошу рукавицю
Вовчелятам і вовчиці».

М. ТАРАСИЧ